

Hyvinkään ympäristö- raportti 2025

SISÄLLYS

1.	JOHDANTO	2
2.	YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS	3
3.	KESTÄVÄN KEHITYKSEN INDIKAATTOREITA	6
4.	HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTOIMIA	9
	YMPÄRISTÖPALVELU	10
	MAAPERÄN PUHDISTAMINEN	14
	HYVINKÄÄN VESI	15
	OPETUS JA VARHAISKASVATUS	17
	LIKKUMINEN	23
	KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ	24
	YRITYSTEN ENERGIATEHOKKUUSPALKINTO	25
5.	ENERGIATEHOKKUUS	26
6.	ILMASTOPÄÄSTÖT	37

1. JOHDANTO

Hyvinkäällä raportoidaan ympäristöasioista vuosittain kaupunginvaltuustolle. Hyvinkään kaupungin ympäristöraportti sisältää ympäristötilinpäätöksen ja tiedot kaupunkiorganisaatiossa edellisvuonna tehdyistä ympäristötoimista sekä energia- ja ilmastoraportin. Tällä kertaa mukana on myös kerran valtuustokaudessa mukana olevia kestävän kehityksen indikaattoreita.

Hyvinkää kuuluu jätteettömyyttä, hiilineutraalisuutta ja kestävää kulutustasoa vuoteen 2050 mennessä tavoittelevien FISU-kuntien (*Finnish Sustainable Communities*) ja hiilineutraalisuutta tavoittelevien HINKU-kuntien verkostoon. Hyvinkää on mukana myös julkisen alan energiatehokkuussopimuksessa (JETS).

Raportin tekoon on saatu tietoja ja apua laajasti kaupunkiorganisaatiosta, mistä asianosaisille suuri kiitos!

Markku Nieminen
Ympäristöpalvelu
p. 040 155 4244
markku.nieminen@hyvinkaa.fi

ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET

Raportin kuvat: Markku Nieminen, ellei toisin ole mainittu.
Kasvihuonekaasukuvaajat: Sitowise Oy.

2. YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS

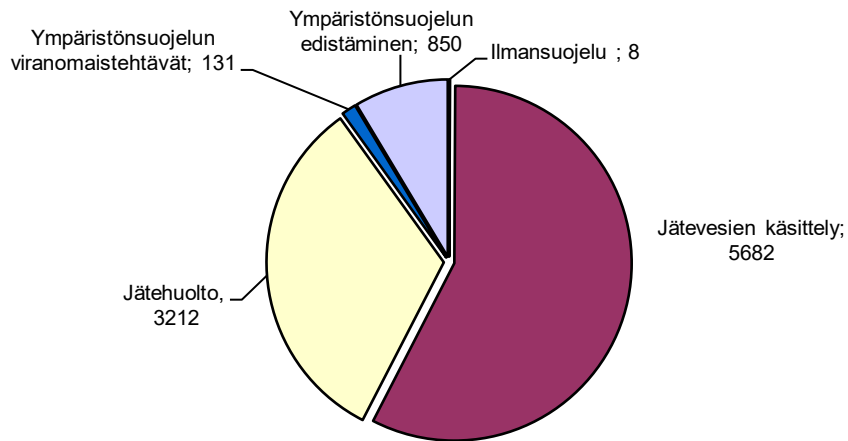
Hyvinkään kaupungin ympäristötuloista, -kuluista ja -investoinneista lasketut tunnusluvut vuodelta 2025 on esitetty alla olevassa taulukossa. Ympäristötulot olivat kaikkiaan 22,1 % kaupungin kokonaistuloista, ollen 210 euroa asukasta kohden. Ympäristökulut ja ympäristöinvestointien poistot olivat 5,2 % kaupungin kokonaiskuluista ja poistoista. Ympäristökulujen suhteellinen osuus on noussut aikaisempaan verrattuna sote-menojen siirryttyä kunnilta valtiolle. Asukasta kohden ympäristökuluja ja poistoja kertyi 191 euroa. Ympäristöinvestoinnit olivat 8,1 % kaupungin kokonaisinvestoinneista, asukasta kohden laskettuna 79 euroa.

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTALOUDELLISET TUNNUSLUVUT			
Tuotot	2023	2024	2025
Ympäristötulot/ kunnan kaikki toimintatulot	21,2 %	21,2 %	22,1 %
Ympäristötulot/ asukas	197 €	197 €	210 €
Kulut			
Ympäristökulut + poistot/ kunnan kaikki toimintakulut ja poistot	5,4 %	5,2 %	5,2 %
Ympäristökulut + poistot/ asukas	188 €	187 €	191 €
Investoinnit			
Ympäristöinvestoinnit/ kunnan kokonaisinvestoinnit	21,3 %	12,1 %	8,1 %
Ympäristöinvestoinnit/asukas	123 €	65 €	79 €

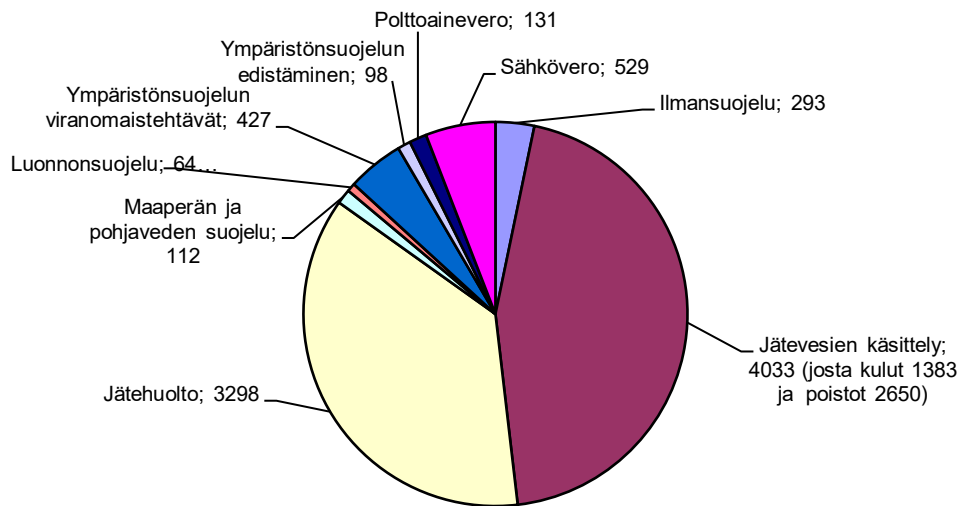
Hyvinkäällä vuonna 2025 ympäristötulot, -kulut ja -investoinnit jakaantuivat alla olevan taulukon mukaisesti. Ympäristökuluihin lasketaan mukaan myös polttoaine- ja sähkövero sekä jätevedenpuhdistuksen ja viemäriverkoston poistot. Ympäristötuloja kertyi kaikkiaan 9,9 miljoonaa euroa ja ympäristökuluja verojen ja poistojen kanssa yhteensä 8,99 miljoonaa euroa. Ympäristöinvestointeja tehtiin 3,7 miljoonan euron edestä. Edellisvuoteen verrattuna tulot sekä kulut ja poistot yhteensä kasvoivat. Tulot kasvoivat jätehuollossa, jätevesien käsittelyssä ja energiansäästöissä ympäristönsuojelun edistämiseen liittyen. Kulut kasvoivat eniten jätehuollossa ja myös jätevesien käsittelyssä, kun poistot huomioidaan. Investoinnit kasvoivat 0,7 miljoonaa euroa viemärien saneerauksissa ja rakentamisessa.

HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTILINPÄÄTÖS						
	2024			2025		
Tuloslaskelmaan ja taseeseen (investoinnit) tulevat tiedot:	Tuotot 1000 €	Kulut 1000 €	Investoinnit 1000 €	Tuotot 1000 €	Kulut 1000 €	Investoinnit 1000 €
1. Ulkoilman- ja ilmastonsuojelu	8	308	271	8	293	121
2. Vesiensuojelu ja jätevesien käsittely	5562	1796	2329	5682	1383	3099
3. Jätehuolto ja roskaantumisen	2848	2907	0	3212	3298	0
4. Maaperän ja pohjaveden suojelu	0	312	0	0	112	0
5. Melun ja tärinän torjunta	0	0	0	0	0	47
6. Luonnonsuojelu ja maisemansuojelu	24	53	0	0	64	0
7. Ympäristönsuojelun viranomaistehtävät	144	520	0	131	427	0
8. Ympäristönsuojelun edistäminen	673	104	430	850	98	459
Yhteensä	9 259	6 000	3 030	9 883	5 675	3 726
Verot						
Polttoainevero		142			131	
Sähkövero		529			529	
Ympäristötoimintakulut yhteensä		6 672			6 335	
Poistot						
Jätevedenpuhdistus		309			980	
Viemäriverkosto		1793			1 670	
Kaikki yhteensä	9 259	8 773	3 030	9 883	8 985	3 726

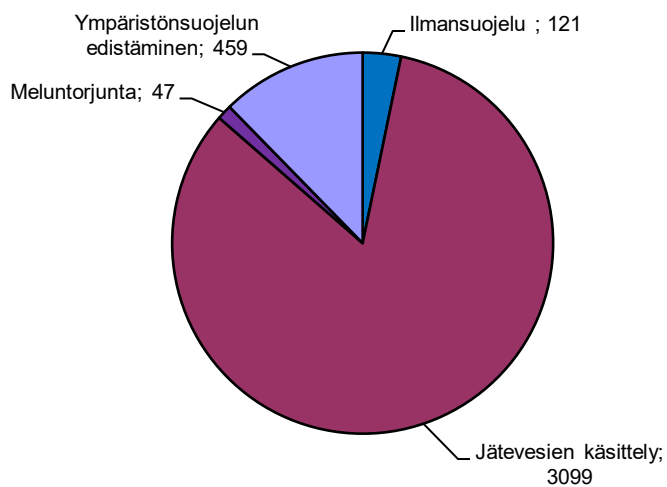
Hyvinkään ympäristötuotot 2025 (1000 €)

Hyvinkään ympäristökulut 2025 (1000 €)

Hyvinkään ympäristöinvestoinnit 2025 (1000 €)

Hyvinkään ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit vuonna 2025.

Oheisissa kaavioissa on esitetty Hyvinkään ympäristötuotot, -kulut ja -investoinnit vuonna 2025. Jätevesienkäsittely Hyvinkään Veden toimesta muodostaa näistä kaikista valtaosan. Jätehuolto vastaa noin kolmasosaa ympäristötuotoista ja -kuluista, ja se koostuu lähes kokonaan jätehuollon järjestämisestä Hyvinkäällä Kiertokapulain toimesta. Jätetuotoissa on mukana myös kertakäyttömuovidirektiivin (SUP-direktiivi) mukainen ELY-keskuksen maksama korvaus jätteiden siivouksesta. Jättekuluissa on mukana kaupungin kiinteistöjen jätemenot sekä ulkoroska-astioiden tyhjenyskulut ja taajamametsien roskien siivouskulut. Jätevesien käsittelyn ja jätehuollon osalta tuotot ovat jätevesi- ja jätemaksuja, joilla peitetään toiminnan järjestämisestä aiheutuneet kulut.

Muiden **ympäristötuottojen** osalta ympäristönsuojelun edistäminen koostuu tehtyjen energiatehokkuusinvestointien laskennallisista säästöistä ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävien osalta yritysten ympäristö- ja maa-ainelupamaksuista. Ilmansuojelun tulo on ilmanlaadun seurantaan osallistuvilta hyvinkääläisyrityksiltä saatava maksuosuus.

Ympäristökuluissa maaperän ja pohjavedensuojelun kulut ovat pääosin Hyvinkää Areenan maiden puhdistukseen liittyviä kustannuksia Hangonsillan alueella, sekä pieneltä osalta pohjaveden ennakkoseurannan kuluja. **Ympäristökulujen** osalta ympäristönsuojelun viranomaistehtäviin sisältyy kaupungin ympäristöpalvelun ja osin myös ympäristölautakunnan toiminta, mikä vastaa vajaata viittä prosenttia kaupungin kaikista ympäristökuluista. Ilmansuojelutoimet koostuvat hiekoitushiekan kevätsiivouksesta sekä Uudenmaan ilmanlaadun seurannan Hyvinkään maksuosuudesta. Ympäristönsuojelun edistämisen kuluihin on laskettu kiinteistöjen energiankulutus- ja energiatehokkuusseurannat sekä ympäristönsuojelun edistämiseen laskettava palkkakulu. Hyvinkään luonnonsuojelumenot koostuvat enimmäkseen Kytäjärven kunnostushankkeen tukemisesta ja pieneltä osin Sveitsin puiston hoidosta sekä ympäristönsuojelun yleistuesta. Luonnonsuojelun osuus on alle prosentin kaupungin ympäristökuluista. Myös polttoaine- ja sähköverot lasketaan mukaan ympäristökuluihin, koska niillä katsotaan olevan ohjaavaa ympäristönsuojeluväikutusta.

Ympäristöinvestoinneista valtaosan muodostavat Hyvinkään Veden jätevesien käsittelyn ja viemäriverkoston investoinnit. Ympäristönsuojelun edistämisen investointeihin sisältyvät katuvalaistuksen ja kiinteistöjen energiatehokkuusinvestoinnit. Ilman- ja ilmastonsuojelun investoinnit liittyvät kaupungin aurinkoenergiainvestointeihin ja pieneltä osin myös katupölyn puhdistuslaitteinvestointeihin. Meluntorjunta liittyy melusteiden suunnitteluun ja rakentamiseen.

YMPÄRISTÖVASTUUT JA YMPÄRISTÖVARAUKSET

Ympäristövastuu on ympäristöasioihin liittyvä Hyvinkään kaupungin olemassa oleva tai mahdollinen velvoite, johon tulee varautua taloudellisesti. Olemassa olevasta velvoitteesta kirjataan tilinpäätökseen pakollinen varaus, joka on varattu käytettäväksi tietyn tulevaisuudessa laukeavan ympäristönsuojelutoimenpiteen hoitoon.

Hyvinkäällä pakollisia ympäristövarauksia on tehty yhteensä 1 581 000 euron edestä, josta 1 124 000 euroa on varattu Sahanmäen entisen kaatopaikan puhdistukseen. Varaus pieneni 3000 eurolla. Nopon pesulan pilaantuneen maaperän puhdistukseen on varattu 314 000 euroa, joka pieneni 2000 € puhdistuksen seurannan myötä. Kulomäen maa-ainestenottoalueen maisemointiin on varattu 143 000 euroa. Varaus pieneni 144 000 € maisemointityön edistymisen myötä. Kokonaisuudessaan ympäristövaraukset pienenevät edellisvuodesta 149 000 €.

HYVINKÄÄN PAKOLLISET YMPÄRISTÖVARAUKSET	1000 €
Kulomäen maa-ainestenottoalueen maisemointi	143
Sahanmäen entisen kaatopaikan puhdistus	1 124
Nopon entinen pesula/ valtion kanssa toteutettava jätehuoltotyö	314
Yhteensä 1000 €	1581

HYVINKÄÄN LÄMPÖVOIMAN PÄÄSTÖKAUPPA

Hyvinkään Lämpövoima on mukana EU:n päästökauppajärjestelmässä. Alla olevassa taulukossa näkyvät Hyvinkään Lämpövoiman päästökauppatiedot vuosilta 2020–2025. Hyvinkään Lämpövoima ei ole kuitenkaan mukana kaupungin ympäristötilinpäätöslaskelmissä. Toteutuneiden päästöjen vähäistä määrää selittää NG Nordicin (aiemmin Fortumin) jätevoimalasta hankitun kaukolämmön suuri osuus, joka ei ole päästökauppajärjestelmän piirissä. Päästöoikeuden hinta on noussut merkittävästi viime vuosina, vuonna 2017 päästöoikeuden keskihinta oli 5,75 euroa tonnilta ja 2022 jo yli 80 euroa.

Hyvinkään Lämpövoiman päästökauppa		2022	2023	2024	2025
Toteutuneiden päästöjen määrä	tCO ₂	6 789	6 995	7 920	3 439
Hallussa olevat päästöoikeudet 31.12.	tCO ₂	119 039	114 987	109 549	103 734
Hallussa olevien päästöoikeuksien arvo 31.12.	1 000 €	9 996	9 199	8 107	9 063
Päästöoikeuksien myynnit	1 000 €	868	0	0	419
Päästöoikeuksien ostot	1 000 €	0	0	0	0
Päästökaupan vaikutus tulokseen	1 000 €	868	0	0	419

Päästöoikeuden hinta €/tCO ₂ (vuoden keskiarvo)	2022	2023	2024	2025
	80,10	83,60	64,66	73,36

3. KESTÄVÄN KEHITYKSEN INDIKAATTOREITA

Kerran valtuustokaudessa liitetään Hyvinkään ympäristöraporttiin kuuden suurimman suomalaiskaupungin kehittämän mallin mukaisia kestävä kehityksen indikaattoreita, joita on esitetty tässä kappaleessa. Ympäristöraportissa vuosittain esitettävät raportointitiedot, kuten jätevesi ja energia- ja ilmastotiedot kuitenkin esitetään raportissa omissa kappaleissaan.

PALVELUIDEN SAAVUTETTAVUUS

Oheiseen taulukkoon on koottu tiedot valittujen palveluiden saavutettavuudesta vuosina 2012, 2016, 2022 ja 2026. Prosenttiluku kuvaa sitä väestön osuutta, joka asuu kyseisestä palvelusta 300 tai 700 metrin etäisyydellä.

Viheralueiden, päiväkotien, paikallisliikenteen, koulujen ja päivittäistavarakauppojen osalta muutokset eivät ole olleet kovin suuria vuosien 2012–2026 välillä. Päivittäistavarakaupoissa ja lievästi myös päiväkodeissa on ollut vähenemistä. Joukkoliikenteen pysäkeissä lievä kasvua. Viheralueissa ja kouluissa vaihtelua voi selittää myös erot laskutavoissa.

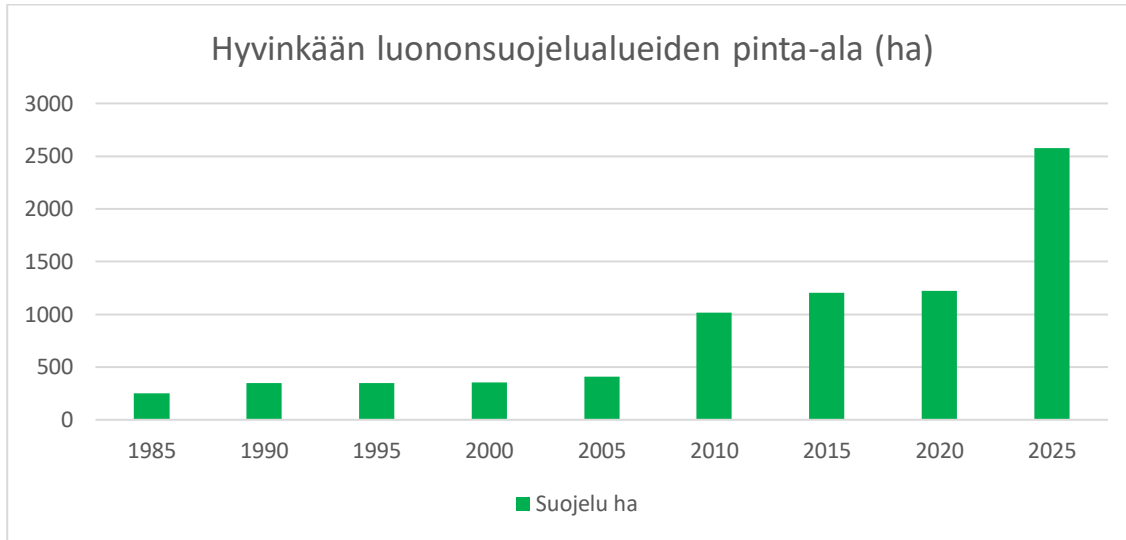
Hyötyjätepisteiden määrä väheni merkittävästi 2016 lainsäädännön muutosten myötä, jolloin Kierrokapulan hyötyjätepisteiden (29 kpl) tilalle tuli kahdeksan Suomen Pakkauskierrätys RINKI Oy:n ekopistettä. Muutoksesta johtuen 300 metrin etäisyydellä olleiden hyötyjätepisteiden määrä puolittui ja myös 700 metrin etäisyydellä olevien astioiden määrä vähentyi 40 %. Tämän jälkeen on kiristyneiden jätehuoltomääräysten myötä kuitenkin taloyhtiöissä hyötyjätteiden keräys lisääntynyt ja sitä kautta kierrättäminen monilla tullut helpommaksi.

Vuonna 2016 sekä 300 metrin, että 700 metrin etäisyyksillä kirjastoista tai kirjastoauton pysäkillä asuvien määrä puolittui. Syynä oli Hyvinkäällä ajaneen Hausjärven kirjastoauton toiminnan loppuminen. Vuoden 2022 määrän vähenemistä selittää Paavolan sivukirjaston sulkeminen.

Palveluiden saavutettavuus Hyvinkäällä 2012–2026	300 metriä				700 metriä			
	2012	2016	2022	2026	2012	2016	2022	2026
– %- osuus koko väestöstä, ellei mainittu toisin	%	%	%	%	%	%	%	%
– %- luvut pyöristetty tasalukuun								
Viheralueet	97	95	92	97	100	97	96	100
Päiväkodit (osuus 0-6 vuotiaista)	44	42	40	35	84	84	81	78
Joukkoliikenteen pysäkit	79	78	80	82	92	92	97	97
Koulut: peruskoululuokat 1-6 (osuus 7-12 vuotiaista)	15	16	14	16	65	66	62	69
Päivittäistavarakaupat	34	34	27	25	76	75	69	68
Kierrätyspisteet (Rinki Oy:n pisteet)	35	17	14	15	87	60	52	54
Kirjastot ja kirjastoauton pysäkit	12	6	3	3	49	24	17	17

LUONNONSUOJELUALUEIDEN OSUUS KOKONAISPINTA-ALASTA

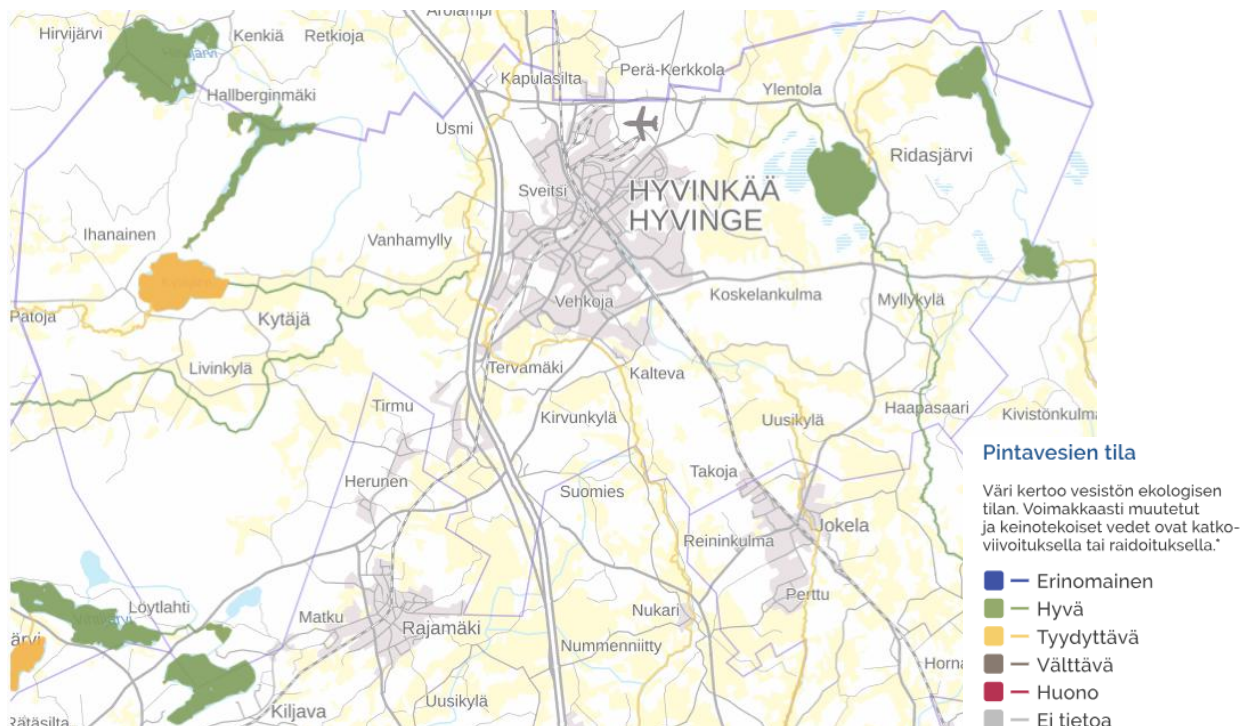
Hyvinkäällä on luonnonsuojelualueita 2579 hehtaaria, mikä vastaa 7,7 % Hyvinkään kokonaispinta-alasta. Ohessa on kuvattu Hyvinkään luonnonsuojelualueiden pinta-alan kehitys 1985–2025. Luonnonsuojelualueiden ala on kymmenkertaistunut vuoden 1985 jälkeen. Vuosina 2010–2020 uusia luonnonsuojelualueita perustettiin ennen kaikkea yksityismailla. Vuoden 2020 jälkeen pinta-alan kasvua selittää paljolti valtion maille perustetut suojelualueet Usmissa, Kurkisuolla ja Petkelsuolla.

VESIEN EKOLOGINEN TILA

Vesien ekologinen tila arvioidaan Suomessa ja kaikissa EU-maissa joka kuudes vuosi. Viimeisin arvio on Suomessa tehty vuosien 2012–2017 aineistoista vuonna 2019. Ekologisen tilan luokittelussa tarkastelun kohteena ovat ensisijaisesti biologiset laatutekijät. Luokiteltavan vesimuodostuman kalojen, pohjaeläinten, planktonlevien, piilevien ja vesikasvien tilaa verrataan olosuhteisiin, joissa ihmistoiminta ei ole aiheuttanut havaittua vaikutusta eliöstössä. Mitä vähäisempi ihmisen vaikutus on, sitä parempi on vesistön ekologinen laatu. Lisäksi arvioinnissa otetaan huomioon myös veden laatutekijät (kokonaisravinteet, pH, näkösyvyys) ja hydromorfologiset tekijät (mm. keskimääräinen talvialenema, vaellusesteet).

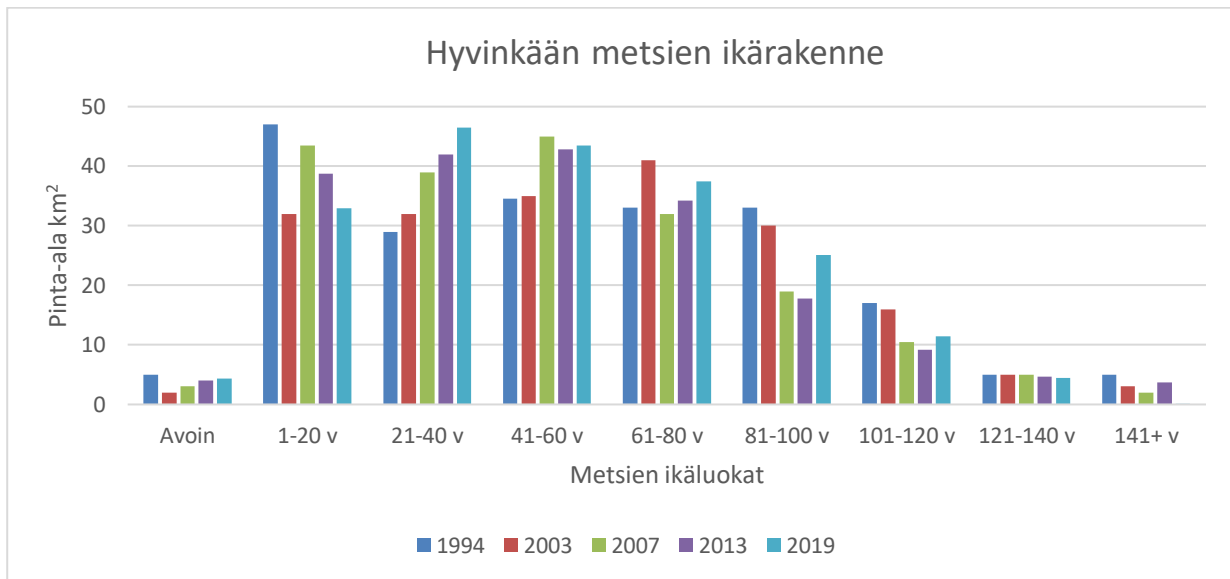
Kartassa on kuvattu Hyvinkään alueen pintavesien ekologista tilaa 2019. Suurin osa Hyvinkään kohteista on luokiteltu hyviksi. Koirajoki, Kytäjärvi, Vantaanjoki, Palojoki ja Aulinjoki välttäviksi.

Hyvinkään alueen pintavesien ekologinen tila. (Lähde: vesi.fi-palvelu).

METSIEN IKÄRAKENNE

Hyvinkään alueen metsien ikärakenne ja sen muutokset 1994–2019 on esitetty oheisessa kuvajassa Luonnonvarakeskuksen metsien inventoinnin mukaan. Hyvinkään metsäalasta noin 8 % oli yli satavuotiasta metsää vuoden 2019 inventoinnissa. Puumäärästä (m³) arvioidaan näissä metsissä olevan noin 12 %.

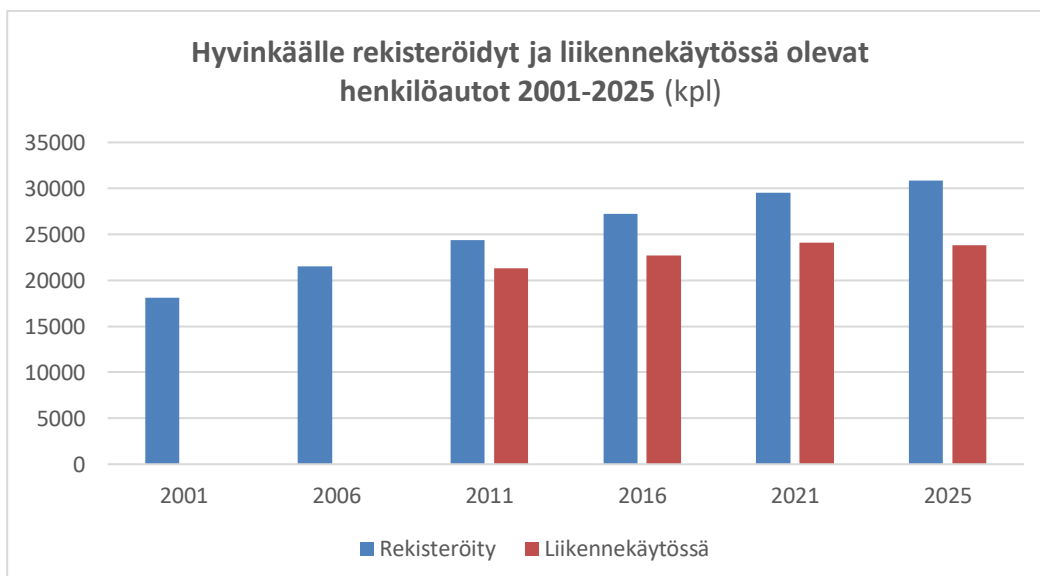

Kuvaajassa Hyvinkään metsien ikärakenteen kehitys 1994–2019 (pinta-aloina km²).
Lähde: Luonnonvarakeskus, Monilähteinen valtakunnan metsien inventointi.

AUTOISTUMINEN

Hyvinkäällä oli rekisterissä olevia henkilöautoja 31.12.2025 yhteensä 30 817, joista liikennekäytössä 23 826. Vuodesta 2021 rekisteröityjen henkilöautojen määrä on kasvanut 1315 kappaleella, mutta liikennekäytössä olevien määrä väheni samana aikana 283 kappaleella. Rekisteröityjen henkilöautojen määrä on kasvanut tasaisesti koko 2000-luvun, mikä näkyy oheisesta kaaviosta. Lisäystä vuodesta 2001 vuoteen 2025 on 12 727 autoa, eli noin 70 %. Väkilukuun suhteutettuna on Hyvinkäälle rekisteröity 656 henkilöautoa tuhatta asukasta kohti, Suomen keskiarvon ollessa 671. Liikennekäytössä olevia henkilöautoja Hyvinkäällä on 507 tuhatta asukasta kohden, Suomen keskiarvoa 477 enemmän. Liikennekäytössä olevien autojen määrä on kasvanut vuodesta 2011 vuoteen 2025 yhteensä 2526 kappaleella, 468 autosta 507:een tuhatta henkeä kohden laskettuna. Vuonna 2011 oli 87 % Hyvinkäälle rekisteröidyistä autoista liikennekäytössä, vuonna 2025 enää 77 %.

Vuonna 2025 uusista Hyvinkäälle rekisteröidyistä henkilöautoista enää vain noin kolmannes oli bensiini ja diesel autoja ja lähes kaksi kolmasosaa sähköautoja ja hybridejä. Täyssähköautoja oli rekisteröinneistä lähes puolet (47 %).

4. HYVINKÄÄN YMPÄRISTÖTOIMIA

Hyvinkään ympäristöohjelma 2023–2027

Kaupunginhallitus vahvisti kesäkuussa 2022 [Hyvinkään ympäristöohjelman vuosille 2023–27](#) (KH 20.6.2022 § 172). Ympäristöohjelma laadittiin kaupunkistrategia Pelikirjan päivitystä seuraten sen loppukaudeksi, vuoden 2027 loppuun. Ympäristöohjelma toteuttaa osaltaan kaupunkistrategia Pelikirjan kestävä kehityksen tukipilaria. Ympäristöohjelman toimenpiteiden toteutumista seurataan [Hyvinkään ympäristövahti](#)- palvelussa.

Kuntaverkostot

Hyvinkään kaupunginvaltuuston päätöksellä (1.2.2016 § 6) Hyvinkään liittyi hiilineutraalisuutta tavoittelevien HINKU-kuntien verkostoon, missä tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Samalla valtuusto päätti hakea FISU-kuntien (*Finnish Sustainable Communities*) jäsenyyttä, jonne Hyvinkää hyväksyttiin marraskuussa 2017. FISU-kunnat tavoittelevat hiilineutraalisuutta, jätteettömyyttä ja kestävä kulutustasoa vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi Hyvinkää on ollut vuodesta 2004 kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS), joka vuonna 2026 muuttuu Julkisen alan energiatehokkuussopimukseksi (JETS). Lisää tietoa [HINKU-kunnista löytyy täältä](#), [FISU-kunnista täältä](#) ja [KETS-kunnista täältä](#).

FISU-kuntien verkosto 10 vuotta

FISU-kuntien verkoston 10-vuotista taivalta muistettiin Jyväskylän kaupungintalolla juhlaseminaarilla 23.9.2025. Seminaarissa 13 FISU-kunnan luottamushenkilöedustajat kertoivat oman kuntansa kestävyysesimerkeistä. Hyvinkäätä edusti ympäristölautakunnan puheenjohtaja Santeri Leinonen, joka kertoi Hyvinkään energiayhteistyöstä. Yhteistyötä edustaa HLV:n pyörittämä kiinteistöjen yhteisvalvomo, jossa tilakeskuksen hallinnoimien kiinteistöjen lisäksi mukana on myös Hyvinkään Vuokra-asuntojen kohteet ja Villatehdas. Yhteistyöllä on saavutettu myös kuntien energiatehokkuussopimuksen 2017–2025 energiansäästötavoitteet jo 168 prosenttisesti. Hyvinkään esimerkkinä Santeri kertoi tarkemmin myös tulevasta Hyvinkään Lämpövoiman Kulomäen käytöstä poistettuun soraomonttuun rakennettavasta kaukolämmön lämpövarastosta.

Santeri Leinonen esittelee Hyvinkään Lämpövoiman tulevaa kaukolämmön lämpövarastoa.

YMPÄRISTÖPALVELU

Tarkastuslautakunnan Vuoden muutosteko -tunnustus ympäristöpalveluille

Hyvinkään tarkastuslautakunta luovutti 19.5.2025 ”Vuoden muutosteko”-tunnustuksen ympäristöpalveluille toiminnan kehittämisestä, jossa on otettu hyvin huomioon tarkastuslautakunnan edellisessä arviointikertomuksessa annettuja suosituksia. Perusteluina tunnustuksen myöntämiseen oli se, että ympäristöpalvelut on kehittänyt ekologiseen kestävyys ja kestävään kehitykseen liittyvää toimintaa ottaen siinä hyvin huomioon tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 annettuja suosituksia. Osaa kehittämistoimista ympäristöpalvelut on toteuttanut mm. liikennesuunnittelun, kaavoituksen ja konserniyhtiöiden kanssa.

Tarkastuslautakunnan vuoden muutosteko tunnustuksen jakotilaisuus. Oikealla lautakunnan puheenjohtaja Tuula Latosuo ja ympäristötoimenjohtaja Mika Lavia. Kuva: Hyvinkään kaupunki.

Uusi ympäristölautakunta aloitti toimikautensa

Uusi ympäristölautakunta kokoontui kuntavaalien jälkeen ensimmäisen kerran 26.6.2025.

Hyvinkään ympäristöpalkinto

Hyvinkään ympäristölautakunta myönsi Hyvinkään ympäristöpalkinnon 2025 Matti Nummelinille. Matti Nummelinin panos Hyvinkään paikalliseen ympäristön- ja luonnonsuojeluun kasvoi hänen ryhtyessään Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen (HYYSY) puheenjohtajaksi 2022. Nummelinin aiempi työura ulkoministeriön ympäristöasiantuntijana ja mm. YK:n ilmastoneuvotteluissa, on tuonut laaja-alaisia taitoja, mikä on aktivoinut Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistyksen toimintaa entisestään.

Matti Nummelinin aktivoimaa toimintaa on mm. olleet ympäristöteemaiset vaalipaneelit hyvinkääläisehdokkaille, metsäillat ja maa-ainesillat yhteistyössä eri toimijoiden kesken, erilaiset retket, kuten Suomen Luonnonpäivän retket ja lepakkoretket, näyttelyt kirjastoon ja Vaiveron Myllytilalle ja kirjaston luontoteos-illat, joissa hyvinkääläiset vaikuttajat kertovat teoksista, joilla on ollut keskeinen merkitys heidän luontosuhteensa kehittymisessä. Luonnon monimuotoisuushanke *LuMossa* tavoitellaan uusia niittyjä Hyvinkäälle yhdessä kaupungin, omakotiyhdistyksen ja Marttojen kanssa.

Matti Nummelin on ollut aktiivinen lausuntojen, muistutusten, mielipiteiden sekä kirjelmien ja lehtijuttujen laatimisessa ja laajentanut yhteistyötä muiden Hyvinkään yhdistysten ja toimijoiden kanssa, kuten Hyvinkään Orkesteri, Hyvinkään taitelijaseura, Hyvinkää-Seura, asukasyhdistykset (Kaukas, Kytäjä, Sonninmäki-liike), Arttu kuvataidekoulu ja Keski-Uudenmaan lintuyhdistys APUS. Matti Nummelin on toiminut aktiivisesti myös muissa yhdistyksissä, kuten ”Ilmastoisovanhemmissa”.

Ympäristönsuojeluavustukset

Hyvinkään kaupunki tukee Hyvinkäällä toimivia ympäristö- ja luontoyhdistyksiä ympäristönsuojeluavustuksella. Avustuksia voi hakea yhdistysten toiminnan tukemiseksi sekä ympäristönsuojelua edistävään tutkimukseen tai muuhun toimenpiteeseen. Vuonna 2025 kaupungin ympäristölautakunta myönsi yleisavustuksen Hyvinkään ympäristönsuojeluyhdistys ry:lle. Lisäksi lautakunta myönsi erillisen tuen Kytäjäjärven kunnostushankkeelle.

Luontohaittojen vapaaehtoinen hyvittäminen

Kesko ja Hyvinkään kaupunki sopivat Onnelan logistiikkakeskuksen rakentamisesta aiheutuneiden luontohaittojen hyvittämisestä ja uusien luontoarvojen tuottamisesta Hyvinkään Sveitsinpuiston luonnonsuojelualueen viereisellä Härkävehmaansuon alueella. Sopimuksen myötä Kesko sitoutuu rahoittamaan toimenpiteitä, joilla kasvatetaan alueen luontoarvoja, sekä kiinteään korvaukseen alueen suojelukäytöstä. Kiinteän korvauksen arvioitu määrä on 327 000 euroa. Samalla Hyvinkään kaupunki sitoutuu toteuttamaan suunnitelman mukaiset luontoarvoja lisäävät toimet, suojaamaan luontoarvojen tuottamisaluetta heikennyksiltä sekä ottamaan heikennysten estämisen huomioon luovutus- ja muissa alueeseen vaikuttavissa sopimuksissaan seuraavien 30 vuoden ajan. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että aluetta käytetään sen nykyisiä luontoarvoja lisäävässä käytössä ja että alue tulee säilymään virkistyskäytössä vähintään seuraavien 30 vuoden ajan. Alueella saa ylläpitää olemassa olevia teitä ja ulkoilureittejä. Jokaisen oikeudet kuten sienestys ja marjastus ovat alueella voimassa jatkossakin. Yli 60 hehtaarin hyvitysalue koostuu ojitetuista suo- ja metsäalueista.

Keskon ja Hyvinkään kaupungin sopimus perustuu osin luonnonsuojelulaissa säädetyn vapaaehtoisen ekologisen kompensaation periaatteisiin. Koska laki vapaaehtoisesta ekologisesta kompensaatiosta tuli voimaan vasta Onnelan rakennusprojektin jo käynnistyttyä, kompensaatio ei ole rekisteröitävissä viranomaisen valvomaan rekisteriin. Tästä syystä päädyttiin malliin, jossa luontoarvojen tuottamisesta sovitaan kaupungin ja Keskon välisellä sopimuksella.

Ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelma

Kaupunginhallitus hyväksyi ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman 7.4.2025 § 95. Suunnitelma koostuu ilmatoriskianalyysistä ja sopeutumistoimista ja ne muodostavat yhdessä ilmastonmuutokseen sopeutumissuunnitelman. Sopeutumissuunnitelman toimenpiteitä tullaan toteuttamaan palvelualueilla osana perustoimintaa. Tulevina vuosina niitä voidaan nostaa talousarviota-voitteiksi.

Meluselvitys ja meluntorjuntaohjelma

Hyvinkään meluselvitys päivitettiin 2025. Työn toteutti Ramboll Oy. Selvitysalue kattoi mm. Hyvinkään keskustaajaman yleiskaava-alueen sekä Palopuron alueen. Selvityksessä kartoitettiin melutilanne nykytilanteessa ja ennustetilanteessa vuonna 2040. Lisäksi päivitettiin meluntorjuntaohjelma.

Meluselvitys tehtiin melumallilaskentoina tie-, katu- ja raideliikenteen melulle, päiväajan keskiäänitasoina LAeq7-22 ja yöajan keskiäänitasoina LAeq22-7. Melu on laskettu 2 m korkeudelle maan pinnasta meluvyöhykekarttoina. Tulosten perusteella on laskettu melulle altistuvien asukkaiden määrät.

Tulosten perusteella Hyvinkään kaupungin nykyisestä 47 000 asukkaasta 7 140 (15 %) altistuu tie- ja raideliikenteen yli 55 dB päivämelulle. Yöajan yli 50 dB melulle altistuu vastaavasti tie- ja raideliikenteestä 6 050 (13 %). Asuinrakennuksia sijoittuu nykytilanteessa tie- ja raideliikenteen 55 dB päivämelun ylittävälle alueelle 2155 kpl. Laskennassa ovat mukana kaikki asuinrakennukset, joiden jokin osuus on yli 55 dB vyöhykkeellä.

Meluselvityksessä saatujen tietojen pohjalta valmisteltiin Hyvinkään meluntorjuntaohjelma. Ohjelman tavoitteena on vähentää melulle altistuvien määrää sekä tukea melun huomioimista kaavoituksessa ja kaupunkisuunnittelussa.

Kytäjäjärven kunnostustyö jatkuu

Kytäjäjärven osakaskunta toteutti aktiivisesti toimia järven tilan parantamiseksi. Vuonna 2025 Mustajoen alajuoksulle rakennettiin veden ferrosulfaattikäsittelyjärjestelmä, johon kuuluivat mm. pohjapadon rakentaminen, laskeutusallas ja ferrosulfaattiannostelija. Mustajoen alaosaan, juuri ennen Ky-

täjärvettä, osakaskunta rakensi myös suuren laskeutusaltaan, johon asennettiin mm. puunippuja veden puhdistumisen edistämiseksi. Hyvinkään ympäristölautakunta myönsi hankkeen tukemiseksi jatkorahoitusta 60 000 € loppuvuonna 2025.

Vieraslajit

Hyvinkään kaupunki osallistui *CrowdSorsa*-vieraslajipeliin, joka on valtakunnallinen hanke/ pelifirman tuote, jossa kansalaisia innostettiin vieraslajientorjuntaan. Hankeen aikana torjuttiin Hyvinkäällä lupiinia 1,6 hehtaarin alalta.

Tiekarttatyö

Hyvinkään ekologisen kestävyuden tiekartan päivitys aloitettiin 2025. Tiekartan päivitys valmistuu vuoden 2026 puolella.

Hyvinkään ympäristövahti

Hyvinkään *Ympäristövahti*-palvelun avulla kaupungin ympäristötyön etenemistä on mahdollista seurata avoimesti konkreettisella tasolla. Seurantatiedot on koottu Hyvinkään ympäristöohjelmasta, pohjavesien suojelusuunnitelmista, hulevesiohjelmasta sekä ilmasto- ja energiatoimien vuosikellosta. Hyvinkään ympäristövahti löytyy osoitteesta: ymparistovahti.hyvinkaa.fi

Hyvinkään ympäristöfoorumi

Hyvinkään ympäristöfoorumi kannustaa kuntalaisia kestäväan elämäntapaan. Ympäristöfoorumi välittää tietoa, kampanjoi ja järjestää tapahtumia. Ympäristöfoorumin sivuilla pääsee helposti tutustumaan paikalliseen ympäristötietoon. Sivut löytyvät osoitteesta www.hyvinkaa.fi/ymparistofoorumi ja Facebookissa löytyy ajankohtaista tietoa tapahtumista ja muusta toiminnasta: [Hyvinkään ympäristöfoorumi](#) | [Hyvinkää](#) | [Facebook](#)

FISU-kuntien yhteisen EIKU- hankkeen osana yhteistyössä Hyvinkään Seudun Omakotiyhdistyksen, Hyvinkään Lämpövoiman ja Hyvinkään oman energianeuvonnan EnergiaHelpin kanssa Hyvinkäällä toteutettiin keväällä ja syksyllä energiansäästön somekampanja kuntalaisille ja energiansäästöviikolla 7.10.2025 järjestettiin kaikille avoin energiailta Kipinätalossa yhdessä Kiinteistöliiton kanssa.

Ympäristöfoorumin sivuile koottiin myös tietoa [kestävistä palveluista Hyvinkäällä](#).

Toimialajohtaja Marko Hytönen kuntalaisten energiaillassa Kipinätalossa 7.10.2025.

Ekotukitoiminta

Ekotukitoiminta on arjen ympäristötyötä ympäristöasioiden huomioimiseksi työpaikoilla ja ympäristötietoisuuden lisäämiseksi. Eri työyksiköihin on nimetty ja koulutettu ekotukihenkilöitä, jotka toimivat työyksikkönsä johdon apuna ympäristöasioissa. Hyvinkään kaupungilla toimintaa suunnittelee *Ekotukiryhmä*, jossa on mukana opetuksen, varhaiskasvatuksen, tilakeskuksen, ateria- ja puhtauspalveluiden, liikennesuunnittelun ja ympäristöpalvelun edustajat.

Koulujen ja päiväkotien energia- ja jätekilpailun palkinnot jaettiin 8.4.2025 koulujen ja päiväkotien ympäristökasvatusiltapäivän yhteydessä. Kaupungin uusille ekotukihenkilöille pidettiin koulutus kaupungintalolla 27.10.2025 kaupungin omien asiantuntijoiden toimesta. Kaupungin sisäiset ekotiedotteet julkaistiin keväällä ja syksyllä ja lisäksi ympäristöasioita käsiteltiin myös tekniikan- ja ympäristön viikkotiedotteissa, sekä kaupungin sisäisessä eHyviisissä.

FISU-kuntien verkostotapaaminen Hyvinkäällä

FISU-kuntien verkostotapaaminen pidettiin 9.-10.4.2025 Hyvinkäällä Villatehtaalla. Tilaisuudessa kaupunginjohtaja Johanna Luukkonen esitteli [Hyvinkäällä tehtyjä ympäristötoimia](#) Hyvinkään Lämpövoiman perustamisesta lähtien. Verkostotapaamisen pääaiheena oli FISU-kuntien pidemmän aikavälin toiminnan suunnittelu.

FISU-kuntien verkostotapaamisen osallistujia Villatehtaan sisäpihalla. Kuva: Fisu-verkosto.

YMPÄRISTÖVALVONTA

Valvontaohjelman 2025 toteuma

Vuoden 2025 valvontaohjelma perustui Hyvinkään kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaan vuosille 2021–2025. Ympäristölautakunta on hyväksynyt vuoden 2025 valvontaohjelman 27.2.2025 (§ 13).

Suunniteltuja tarkastuksia vuodelle 2025 oli 40 kappaletta. Kaikkien raportointivelvollisten toimintojen vuosiraportit tarkastettiin. Ympäristövalvontatiimin suoritteita kirjattiin viime vuonna kaikkiaan 407 kpl, joista 135 oli neuvontaa. Loput 272 kirjattua tapahtumaa olivat varsinaisia valvontatoimintoja: päätöksiä, lausuntoja, tarkastuksia ja haittailmoitusten käsittelyä. Yli puolet suunnitelmallisista tarkastuksista kohdistui maa-ainesten ottamisen ja kiviainestuotannon valvontaan. Tarkastuskäynti tehtiin ohjelman mukaisesti jokaiselle maa-ainesten ottoalueelle, jossa oli toimintaa. Samassa yhteydessä valvottiin ympäristönsuojelulain mukaista louhinta- ja murskaustoimintaa.

MAAPERÄN PUHDISTAMINEN

Vuonna 2025 jatkettiin pilaantuneen maaperän ja pohjaveden kunnostustoimiin liittyvää seuranta Nopon entisen pesulan alueella. Hyvinkää Areenan alueella tehtiin pilaantuneiden maiden kunnostuksia kesällä 2025. Kulomäen vanhan maankaatopaikka-alueen jälkihoitoon liittyvät maisemointityöt etenivät hyvin, Uudenmaan ELY-keskus hyväksyi jälkihoitosuunnitelman muutoksen joulukuussa 2025. Vanhamylyn siirtolapuutarhalla jatkettiin pilaantuneen maaperän kunnostuksia, jotka saatiin valmiiksi keväällä 2025.

Hyvinkään kaupunki ja Pirkanmaan ELY-keskus jatkoivat vuonna 2025 yhteistyössä Nopon entisen pesulan alueen pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistukseen liittyvää kunnostuksen seuranta. Alueella aikoinaan sijainneen pesulan toiminnan seurauksena maaperään ja pohjaveteen on joutunut tetrakloorieteeni-liuotinta. Alueen maaperää ja pohjavettä on puhdistettu jo aiemmin, mutta alueelle jäi tuolloin puhdistustarvetta. Kunnostukseen liittyvät massojen poistot ja *in situ* -kunnostuksen injektointit tehtiin vuonna 2024. Ensimmäiset injektointien jälkeiset seuranta-äytteet otettiin joulukuussa 2024. Vuoden 2025 aikana seuranta-äytteitä otettiin yhteensä neljästi, maaliskuu-, kesä-, syys- ja joulukuussa. Tulosten perusteella haitta-ainepitoisuuksissa on ollut nähtävissä loppuvaava laskua. Merkittäviä poikkeamia biologisen prosessin suunnitellussa etenemisessä ei ole ollut havaittavissa. Seuranta tehdään kolmen vuoden ajan. Vedenoton aloittamiselle Nopon vedenottamolta on saatu lisäaikaa aluehallintovirastolta vuoteen 2032 asti. Nopon puhdistukseen liittyvät seurannan kustannukset olivat Hyvinkään kaupungin osalta 1 675 euroa vuonna 2025.

Hyvinkää Areenan rakentamiseen liittyviä maaperän kaivu- ja puhdistustöitä tehtiin kesällä 2025. Kiinteistöllä oli havaittu jo aiemmissa maaperätutkimuksissa mm. PAH-yhdisteillä pilaantuneita maita. Kaivu- ja puhdistustyöt toteutettiin uudisrakentamisen vaatimassa laajuudessa ja rakentamisen vaatimille kaivusvyvyksille. Kaivutöiden yhteydessä kiinteistöltä toimitettiin jätteellisiä ja haitta-ainepitoisia maamassoja ulkopuolisiin vastaanottopaikkoihin yhteensä 1836,87 tonnia. Lisäksi kohteesta toimitettiin ulkopuoliseen vastaanottopaikkaan 8 tonnia kyllästettyä puuta. Jäännöspitoisuusnäytteiden perusteella puhdistustyön tavoitetaso saavutettiin. Hyvinkää Areenan maiden puhdistukseen liittyvät kustannukset olivat noin 90 000 euroa vuonna 2025.

Vanhamylyn siirtolapuutarhan alueella, Vantaanjoen varressa, tehtiin pima-kunnostuksia loppuvuodesta 2024. Kunnostuksessa poistettiin alueelta jätekasa, jossa oli mm. erilaisia jätteitä, metalleja sekä torjunta-aineita. Keväällä 2025 kunnostustoimia jatkettiin kohdissa, joihin oli jäänyt kunnostustavoitteet ylittäviä pitoisuuksia. Jäännöspitoisuusnäytteiden perusteella kunnostuksen tavoitetaso saavutettiin ja kunnostus saatiin valmiiksi.

Maaperän puhdistustyötä Hyvinkää Areenan kiinteistöllä. Kuva: Sweco Finland Oy.

HYVINKÄÄN VESI

Talousvesi

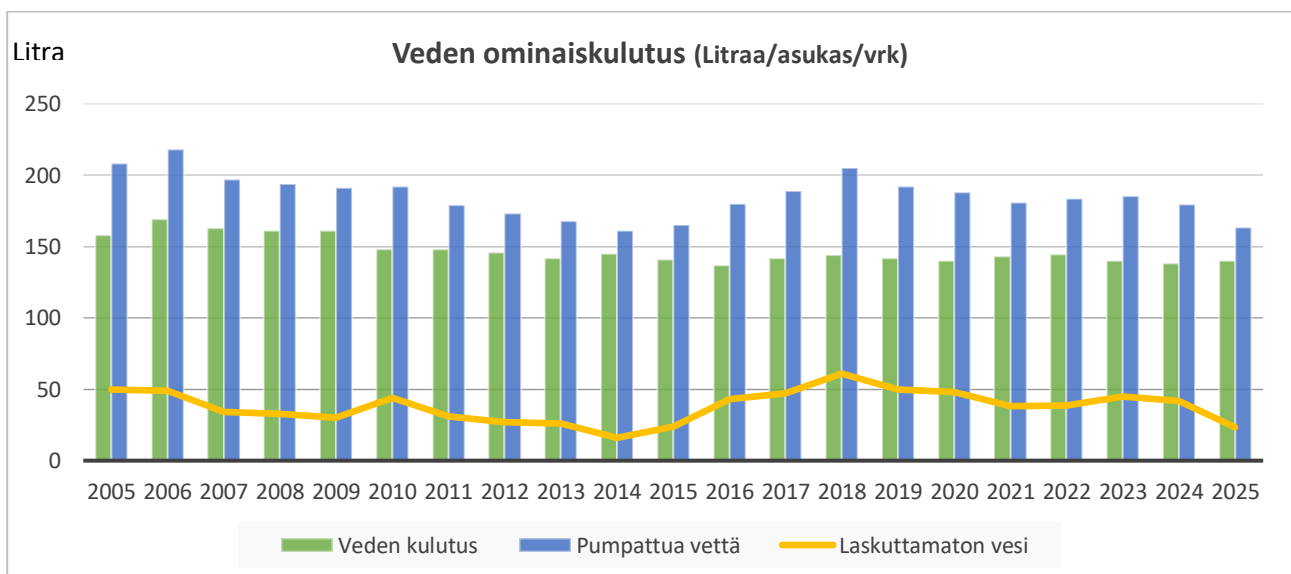
Vedenottamoilta pumpattiin verkostoon vuoden 2025 aikana yhteensä 3,18 milj. m³ vettä, josta Hyvinkäälle pumpatun veden määrä on 2,80 milj. m³. Vuoden 2025 aikana pumpattuvesimäärä on jatkanut laskua ja laskua edelliseen vuoteen on noin 9,0 %. Verkostoon pumpatun vesimäärän vähenemisen vuoksi on käynnistetty vedenjakelumallin päivitys, minkä perusteella voidaan tarkastella vedenottamoiden ajotapoja erilaisissa kulutustilanteissa.

Talousvedenpumpkauksen energiatehokkuusanalyysissä todettujen energiansäästötoimenpiteiden toteuttaminen jatkui vuonna 2025. Investointisuunnitelmassa varatut määrärahat käytettiin yhteen uuteen Hikiän kaivopumppuun sekä yhteen uuteen Hikiän verkostopumppuun. Hyvinkäänkylän kaivopumppujen uusiminen siirtyi, koska todettiin tarve selvittää kaivojen antoisuutta tarkemmin, jotta pumput voidaan mitoittaa myös toimintavarmuuden näkökulmasta parhaalle tasolle.

Vesijohtoverkoston vuotohallintaan liittyen määritettiin verkoston mallinnusohjelman avulla aluemitäusjärjestelmän kaivoihin tulevien virtaamamittarien mitoitus, tehtiin investointiohjelmassa esitettyjen laitekaivojen rakennussuunnittelu, sekä valmisteltiin seuranta- ja raportointijärjestelmän ja mitauskaivojen hankinnan tarjouspyyntöasiakirjoja. Aluemittauksen edistäminen jatkuu vuonna 2026. Vuonna 2024 käyttöön otettujen vuodon havainnointi toiminnolla varustettujen etäluettavien vesimittareiden määrää lisättiin. Lisäksi jatkettiin aktiivista piilovuotojen etsintää. Laskuttamattoman veden määrän vähentämiseksi tehtyjen vuotohallintatoimenpiteiden seurauksena laskuttamattoman veden määrä on lähtenyt huimaan laskuun. Laskuttamattoman veden prosentti vuonna 2025 oli 14,3 %, mikä on huomattavasti pienempi edellisvuoden 23,2 % verrattuna.

Uusiutuvan energian oman tuotannon lisäämiseksi tehtiin selvitys aurinkoenergian tuotantopotentiaalista ja käytön mahdollisuuksista jätevedenpuhdistamolla ja vedentuotantolaitoksilla. Selvityksessä arvioitiin laitoksien käyttämä sähköteho, jonka perusteella laskettiin sähkön tuottamiseen tarvittava aurinkopaneelien määrä. Lisäksi kartoitettiin aurinkopaneeleiden asennukseen sopivat ja tuottamiseen tarvittavat alueet laitoksilla.

Käytetyn veden ominaiskulutus ja pumpatun veden määrä asukasta kohden Hyvinkään Veden verkostossa vuosina 2005–2025 on esitetty alla olevassa kuvaajassa (litraa/asukas/vrk). Vedenkulutuksen suunta on ollut laskeva.

Veden ominaiskulutus (litraa/asukas/vrk) Hyvinkäällä 2005–2025. Lähde: Hyvinkään Vesi

Jätevedenpuhdistamon toiminta

Hyvinkään jätevesien käsittely on keskitetty Kaltevan puhdistamolle. Puhdistamolla käsitellään kaikki keskustan jätevedet ja taajama-asutuksen ulkopuolelta tulevat sako- ja umpikaivolietteet sekä pienpuhdistamoiden lietteet. Kaltevaan on keskitetty vuodesta 1984 alkaen viiden puhdistamon jätevesien käsittely. Kuluneen vuoden aikana optimoitiin vuonna 2024 valmistuneen jälkikäsitelylaitoksen käyttöä.

Puhdistettu jätevesimäärä oli vuonna 2025 yhteensä 3 974 398 m³, eli noin 10 889 m³/d. Määrä oli noin 11 % edellisvuotta pienempi. Alkuvuoden lämmin ja sateinen keli sulatti lumia nostaten tammikuun virtaamia varsin korkeaksi. Tämän johdosta keväällä ei tullut lumien sulamisen aiheuttamaa virtaamien nousua ja kevään virtaamat pysyivät hyvin maltillisina. Vuoden runsasvetisin kuukausi olikin poikkeuksellisesti tammikuu. Runsaista sateista johtuvia melko korkeita virtaamia mitattiin puhdistamolla kesä-, heinä- ja elokuussa.

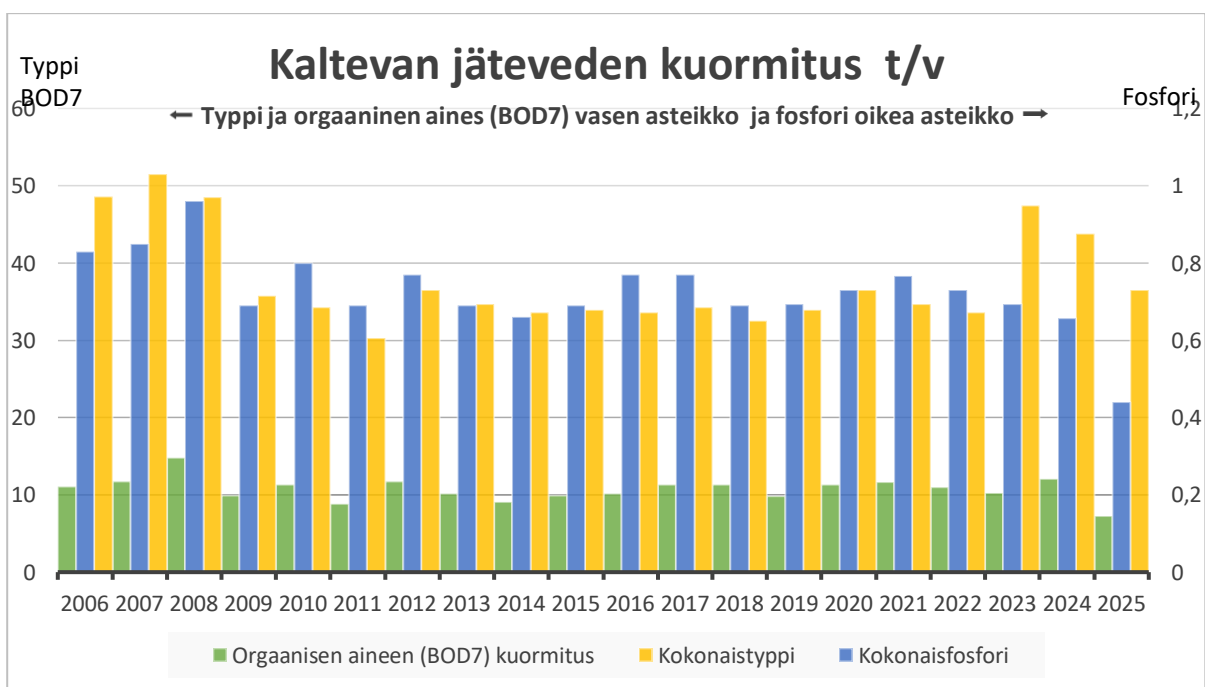
Jäteveden puhdistuksen lupaehdot saavutettiin jokaisella neljännesvuosijaksolla ja puhdistamo toimi vuoden 2025 aikana hyvin. Uuden jälkikäsitelyvaiheen tuoma lisäpuhdistusteho pienensi laitoksen kuormitusta vesistöön. UV-laitteen ansiosta uimavesikaudella suoritettu veden hygienisointi varmisti laitokselta lähtevän veden hygieenisen laadun.

Kokonaistypen poistoteho oli vuosikeskiarvona 85 %. Keskimääräiset poistotehot olivat orgaanisen aineen osalta 99 % (BOD_{7-atu}) ja 96 % (COD_{Cr}) sekä kokonaisfosforin osalta 98 %. Ammoniumtyypen hapetuksen (nitrifikaatioaste) vuosikeskiarvo oli 100 %. Myös kiintoaine saatiin poistettua noin 100 % teholla.

Kuivattua lietettä syntyi vuodessa 4 808 t (2024: 5 150 t). Lietemäärän pienentyminen johtui jälkikäsitelyvaiheen valmistumisesta, joka mahdollisti ferrosulfaatin ja kalkin käytön vähentämisen. Kangassuodatuksella saadaan pienikokoinen kiintoaine ja sen sisältämä fosfori poistettua tehokkaammin. Pienentynyt kemikaalien annostus näkyi siten pienentyneenä lietemääränä. Puhdistamon sähkönkulutus laski hieman edellisvuodesta (-1,6 %) ja oli 2 529 309 kWh.

Saneeraustöinä tehtiin loka-marraskuussa esiselkeyttimen laahakoneiston uusinta.

Kuluneena vuonna Kaltevan puhdistamon verkostoalueella tapahtui kesä- ja heinäkuussa rankkasateesta ja sähkökatkosta aiheutuneet verkosto-ohitukset Kaukasten siirtoviemärin pumppaamalla, jotka olivat suuruudeltaan 29 ja 33 m³. Elokuussa tapahtui puolestaan Veikkarin pumppaamalla hyvin voimakkaan rankkasateen aiheuttama ohitus, joka oli suuruudeltaan 480 m³. Pumppaamo-ohituksia aiheuttaneet sateet olivat intensiteetiltään poikkeuksellisen voimakkaita ja hyvin paikallisia.

Kaltevan jätevedenpuhdistamon kuormitus 2006–2025. Typen ja orgaanisen aineksen (BOD7) asteikko vasemmalla ja fosforin asteikko oikealla. Lähde: Hyvinkään Vesi

OPETUS JA VARHAISKASVATUS

Perusopetuksessa koulut tekevät ympäristökasvatusta opetussuunnitelman mukaisesti edistään ekologista, sosiaalista, kulttuurista ja taloudellista kestävää kehitystä. Jokainen koulu kirjaa omat kestäväen tulevaisuuden tavoitteensa vuosittain lukuvuosisuunnitelmaansa ja seuraa niiden toteutumista vuoden aikana. Kaupungin kaikissa kouluissa on nimetty ympäristövastaava tai -vastaavat, jotka toimivat koulun johdon tukena yksikön ympäristötyön suunnittelussa, toteutuksessa ja viestinnässä. Ympäristövastaavat pyrkivät kokoontumaan säännöllisesti. Maaliskuussa 2025 veimme osaamistamme Nurmijärvelle esittelemällä heidän ekotukikoulutuksessaan kaupunkimme toimintatapoja.

Koulujen välistä yhteistyötä ylläpidetään järjestämällä tapaamisia, joissa saa vertaistukea sekä koulutuksellista antia. Koulujen ja päiväkotien ympäristökasvatusiltapäivä pidettiin 8.4.2025 Kipinäatollossa. Ohjelmassa oli opastusta tekstiilien uudelleenkäytöstä ja kestävydestä sekä uusista ravintosuosituksista. Tilaisuuden päätteeksi palkittiin koulujen ja päiväkotien energia- ja jätekilpailussa menestyneet koulut ja päiväkodit.

Koulujen oppilaskuntien ja ympäristöraatien tapaaminen oli 23.4.2025 Museokeskus Taikassa. Paikalla oltiin lähes jokaisesta kaupunkialueen koulusta. Osallistujia oli lähes 30. Yhdessä keskusteltiin koulujen ja oppilaskuntien ympäristötoiminnasta ja toiveista. Nuorilla oli hyviä kehitysideoita ja terveisitä. Tilaisuudessa oli myös toiminnallista kierrätysmateriaalien työstämistä sisustus- tai asustekukaksi.

Syyslukukauden alussa koulut kirjasivat kestäväen tulevaisuuden tavoitteensa uusiin lukuvuosisuunnitelmiin ja erityisesti hävikkiviikko otettiin esille koulujen toiminnassa. Syyskuussa kierrätyskeskus Kerkkä järjesti jälleen kouluille ympäristökasvatusviikon, jolloin oppilasryhmät pystyivät osallistumaan toiminnallisiin työpajoihin Kerkässä. Kierrätyskeskus palvelee hyvin auttaen kouluja erityisesti materiaalihankinnoissa kädentaitoihin.

Lokakuussa järjestettiin ympäristöpalveluiden koordinoimana ekotukihenkilökoulutusta. Kouluista osallistuttiin innostuneesti ja koulutus herätti hyvää keskustelua ja sen yhteydessä oli helppoa keskustella kaupungin omien ympäristö-, siivous-, ateria- ja kiinteistöasiantuntijoiden kanssa.

Varhaiskasvatus

Hyvinkäällä päiväkotien ympäristökasvatus perustuu varhaiskasvatuksen ohjaavaan asiakirjaan eli varhaiskasvatussuunnitelmaan. Päiväkotien lapsiryhmissä ympäristökasvatus toteutuu arjessa päivittäin. Varhaiskasvatussuunnitelmassa (2022) nostetaan esiin paitsi laaja-alaiset osaamisen alueet ja erilaiset oppimisen menetelmät, myös pedagoginen dokumentointi ja ennen kaikkea yhteinen arvoperustamme, joka pohjaa oppimiskäsitykseen lapsen kasvusta, kehityksestä sekä oppimisesta vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja lähiympäristön kanssa.

Kestäväen kehityksen päämääränä on taata terveelliset, turvalliset ja oikeudenmukaiset elämisen mahdollisuudet nykyisille ja tuleville sukupolville sekä turvata ympäristön kantokyvyn, luonnon monimuotoisuuden ja kulttuurien kirjon säilyminen.

Varhaiskasvatusikäisten lasten kohdalla kestävä kehitys näkyy arjessa konkreettisina tekoina, kuten kavereista huolehtimisena, lähiympäristön tutkimisena ja ympäristöstä huolehtimisena. Varhaiskasvatuksen arjessa opitaan myös kestävämpiä arkikäytäntöjä, kuten kierrättämistä. Näitä taitoja ja tietoja lapset omaksuvat varhaiskasvatuksen ammattilaisten esimerkin sekä suunnitelmallisen pedagogisen toiminnan kautta. Kestäväen kehityksen sisältöjä opittaessa tärkeää on myös yhteistyö huoltajien ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaiskasvatuksen arki ja toiminta tulisi järjestää siten, että ympäristöä kuormitetaan mahdollisimman vähän ja että lapsilla on mahdollisuus osallistua heitä koskevaan päätöksentekoon.

Koulujen ja päiväkotien energia- ja jätekilpailu

Hyvinkään kaupunki ja Hyvinkään Lämpövoima Oy järjestävät joka toinen vuosi energiansäästö- ja jätekilpailun kaupungin kouluille ja päiväkodeille. 1.2.2024-31.1.2025 järjestetty energia- ja jätekilpailu oli kaikkiaan viides, jäteosio oli mukana toista kertaa ja nyt oli ensimmäistä kertaa myös hävikkiruuan seuranta mukana. Tällä kertaa mukana oli seitsemän koulua ja neljä päiväkotia.

Kilpailuun osallistuvat koulut ja päiväkodit yrittivät vuoden aikana käytäntöjään muuttamalla ja muilla energiansäästötoimilla pienentää sähkön- ja vedenkulutustaan. Myös lämmönkulutusta seurattiin, mutta suoraan siihen vaikuttaminen on kiinteistöjen käyttäjien toimesta haastavampaa. Lisäksi mukana oli jätehuolto, jonka osalta seurattiin kokonaisjätelmäärän kehitystä, sekä biojätteiden ja hyötyjakeiden määrää (metalli, lasi, kartonki, muovi). Kaupungin ateriapalveluiden toteuttama hävikkiruuan seuranta oli mukana ensi kertaa. Sähkönkäytön, vedenkulutuksen ja lämmitysenergian muutokset laskettiin Hyvinkään Lämpövoiman valvomopalvelun toimesta ja jäteseuranta jäteyhtiö Kierrokapulan palvelun avulla. Kulutukset laskettiin koulujen ja päiväkotien toiminta-ajan mukaan, joten ilta- ja viikonloppukäyttö ei vaikuttanut kulutuslukuihin.

Menestyminen kilpailussa arvioitiin toteutuneiden energian ja vedenkäytön säästöjen sekä jätteiden määrän kehittymisen ja lajittelun tehostumisen mukaan. Tekemistään toimenpiteistä osallistujat laativat raportin, jossa kertoivat vuoden aikana tekemistään energia-, jäte- ja kierrätystoimistaan, sekä myös laajemmin teemapäivistään ja luonto- ja ympäristökasvatuksesta. Raporteista oli hieno huomata kuinka laajasti sekä varhaiskasvatuksessa, että perusopetuksessa toimitaan ympäristöasioiden ja laajemmin kestävä kehityksen parissa.

Kilpailussa voittajat palkittiin 1000 € ja kakkoset 500 € palkinnoilla. Palkinnot kustansivat kaupungin tilakeskus ja Hyvinkään Lämpövoima Oy. Koulujen osalta voiton vei Hakalantalon koulu ja toiseksi tuli Pohjoispuiston koulu. Päiväkodeista ykkönen oli Hiidenkiukaan päiväkoti ja kakkonen Kruununmaan päiväkoti.

Ateria- ja puhtauspalvelupäällikkö Anne Ilola jakaa energia- ja jätekilpailun kunniakirjoja. Vuorossa Hiidenkiukaan päiväkodin Katri Hautamäki ja Suvi Kettumäki. Taustalla Hakalantalon koulun Heidi Laine- Åström, Kruununmaan päiväkodin Lea Tuominen, ja Pohjoispuiston koulun Pirjo Kujanpää. Kuva: Susanna Jussila

HYRIA

Hyria huomioi ympäristönäkökohdat toiminnassaan osana vastuullisuusohjelmaa. Hyria on vastuullisena koulutuksen järjestäjänä sitoutunut kestävän kehityksen periaatteisiin ja käytäntöihin.

Negatiivisten ympäristövaikutusten minimoimiseksi Hyria kiinnittää erityisesti huomiota energiankulutukseen. Vuonna 2025 Hyria siirtyi hankkimaan ainoastaan päästötöntä sähköenergiaa. Lisäksi kiinteistökantaa tiivistämällä ja remontoimalla tavoitellaan merkittävää energiansäästöä.

Ravintolapalveluissa seurataan raaka-aineiden hiilijalanjälkeä, ja vuoden 2025 aikana muun muassa vähennettiin punaisen lihan käyttöä ja lisättiin kasvisvaihtoehtoja. Hävikkiä torjutaan ennakoimalla päivittäiset ruokailijamäärät tarkasti sekä myymällä ylijäänyt ruoka heti lounasajan jälkeen. Tarjottimista luopuminen on vähentänyt tiskaamisen vedenkulutusta merkittävästi.

Hyria vaikuttaa työmatkaliikkumisen päästöihin moniympäristötyön mallilla, jossa työntekijät voivat valita työtehtävien mukaisesti parhaiten sopivimman paikan työn tekemiseen. Tällä tavoin turhia työmatkoja tietyille työtekemisen paikalle ei tarvitse tehdä. Hyria seuraa aktiivisesti oman ajoneuvokantansa päästöjä. Ajoneuvojen määrää vähennetään suunnitelmallisesti, ja vähäpäästöisiin ajoneuvoihin investoidaan siellä, missä muutokset ovat vaikuttavimpia.

Hyrian hiilijalanjälki laskettiin vuonna 2025 vuoden 2024 datan perusteella käyttäen ammatillisen koulutuksen Kartalla-verkoston laskentamallia. Seuranta jatketaan samalla työkalulla vuosittain, jotta toimintaa voidaan johtaa kohti mahdollisimman hiilineutraalia ammatillista koulutusta.

Koulutus- ja valmennustoiminnan erityispiirre on, että negatiivisten ympäristövaikutusten rinnalla vastuullisuutta kouluttamalla tuotetaan positiivisia systeemisiä vaikutuksia oppijoiden viedessä uusia hyviä käytäntöjä tuleville työpaikoilleen.

Hyrialla on Hyvinkäällä opetusmaatila, jonka 54 hehtaarin opetusmetsä osallistuu hiilensidontaan. Luonnonvara-alan opetuksessa kehitetään ja hyödynnetään menetelmiä, jotka vähentävät maa- ja metsätalouden päästöjä. Koulutetut ammattilaiset hyödyntävät uusia menetelmiä työelämässä, mikä edelleen vahvistaa Hyrian toiminnan vaikuttavuutta. Opetusmaatila vahvistaa luonnon monimuotoisuutta muun muassa kasvattamalla lapinlehmiä, joka on uhanalainen alkuperäisrotu.

Hyrialla on Ilmastovastuullinen toiminta -tutkinnon osa (15 osp), joka on valittavana syventäväksi kestävyysopinnoiksi opiskelijoille kaikissa Hyrian perustutkinnoissa. Näin lisätään ilmasto-osaaamista. Lisäksi jokaisen Hyrian työntekijän on suoritettava Ilmastovastuullinen toiminta -henkilöstökoulutus.

Hyria vastaa Hyvinkään kierrätyskeskus Kerkän toiminnasta. Sen toiminnan ja toimintatuottojen avulla edistetään kierrätystä ja ympäristökasvatusta Hyvinkään seudulla. Myös Hyrian omissa hankinnoissa suositaan kierrätystavaroiden käyttöä.

Hyria

KERKKÄ

Hyvinkään kierrätyskeskus - Hyria säätiö sr.

Saavutettavuus

Marraskuussa 2022 Hyria säätiön ylläpitämä KIKE Kierrätyskeskus sai uudet tilat aivan Hyvinkään keskustasta. Samalla se sai uuden nimen KERKKÄ Hyvinkään kierrätyskeskus. Kierrätyksen näkyväksi tekeminen keskellä kaupunkia oli yksi niistä toimista, joita Hyria halusi tehdä vihreän siirtymän edistämiseksi.

Vuonna 2023 myös Suomen ympäristökeskus julkaisi Kerkän muuttouutisen Kiertotalousloikka - www-sivustollaan, joka toimii vaikuttavien ratkaisujen tietopankkina. Palveluiden tuominen lähelle kuntalaisia on hyväksi ja toimivaksi koettu tapa kierrätyksen edistämiseksi. Kerkkä on saanut positiivista asiakaspalautetta juuri uudesta sijainnistaan, mutta myös siisteydestä, vaihtuvasta ja runsaasta valikoimasta ja kierrätyksen imagon nostamisesta.

Hyvinkäällä kierrätetään innokkaasti

Vuoden 2025 aikana KERKKÄ Hyvinkään kierrätyskeskuksen kautta kierrätetyn materiaaliavirran määrää saatiin kasvatettua: vuoden 2024 aikana lahjoitetusta tavarasta 220 000 löysi uuden omistajan ja vuoden 2025 vastaava luku oli jo 224 000. Taulukossa 1 on esitetty muutamia nostoja tuoteryhmistä, joita uudelleenkäyttöön on kierrätysmyymälästä hankittu.

Kierrätettävän tavaran laatu on vuosien saatossa pääosin parantunut. Kierrätystä selvästi arvostetaan ja sen tarpeellisuus tunnustetaan. Vuonna 2025 Kiertokapulaan vietävien huonekalujen määrä kuitenkin kasvoi 14 kuutiosta 23 kuution, mikä on valitettavaa ja asettaa tulevalle toimintavuodelle tavoitteen pienentää jätekustannuksia.

	2021	2022	2023	2024	2025
tuoteryhmä	kpl	kpl	kpl	kpl	kpl
huonekalut	3300	2800	3300	3100	3500
koriste-esineet ja taulut	20400	19500	20900	20000	20900
astiat ja taloustavarat	25000	29800	39400	44000	44700
kirjat, elokuvat ja musiikki	16500	17700	36100	36300	34400
materiaalitorin tuotteet	3500	8900	13300	16400	17800
tekstiilituotteet					
-matot	900	900	1000	1100	1000
-sisustustekstiilit	8800	7800	15800	11300	12400
-pukeutuminen, vaatteet	7400	10400	17900	18200	17900
-pukeutuminen, asusteet, kengät, laukut	7100	8600	15300	18600	20900

Taulukko 1. Esimerkkejä Kerkän kautta kiertävistä tuoteryhmistä ja niiden kpl-määrät.

Eryteisesti kierrätettyjen tekstiilien määrät ovat olleet kasvussa jätelainsäädännön muututtua 2023. Kerkän kautta sellaisenaan hyötykäyttöön kiertäneiden tekstiilijakeiden osuus kaikesta Kerkkään lahjoitusta tekstiilimäärästä on neljän vuoden aikana kasvanut 75 %:iin. Vuonna 2025 tekstiilijakeita lahjoitettiin Kerkkään yli 23000 kg. Huonolaatuisen tekstiilin määrä on pysynyt kurissa, sen osuus lahjoitetusta määrästä on vuosien varrella ollut maksimissaan vain 1 % luokkaa. Hyvinkääläiset lajittelevat tunnollisesti ja tunnistavat, millaista tekstiiliä Kerkkään voi tuoda.

vuosi	vaate /kg	materiaali /kg	kodintekstiili /kg	yhteistyökumppanit /kg	tekstiilijäte /kg	yhteensä /kg	Kerkän osuus
2022	4050	1240	2900	6930	87	15207	54 %
2023	9060	1460	5490	9320	200	25530	63 %
2024	13100	1800	5280	8720	390	29290	69 %
2025	10290	1920	5190	5660	60	23120	75 %

Taulukko 2. Kerkän kautta sellaisenaan hyötykäyttöön kiertäneiden tekstiilijakeiden osuus koko lahjoitusmäärästä 2025.

Verkostotyö

Touko- ja elokuussa Kerkkä järjesti yhdessä Hyvinkään kaupunkiyhdistyksen ja kauppakeskus Willan kanssa Hyvinkään Kierrätyspäivä – ilmaistapahtuman, jolloin Willanaukio ja Kirjastoaukio täyttyivät innokkaista pihakirppistelijoista. Vuonna 2025 tapahtumaan osallistui myös Hyvinkään Valikoverkoston väkeä, kuten SPR Hyvinkään osasto ja Hyvinkään kirjasto.

Sosiaalisesta kestäväydestä huolehtiminen on yksi tärkeä Hyria säätiön tavoitteista. Lokakuussa Kerkkä osallistui kansainväliseen 10.10. - mielenterveyspäivään toteuttamalla flashmob-esiintymisen Willan kauppakeskuksessa sekä rakentamalla Mieli ry:n teemoittamana Kerkän näyteikkunan yhdessä Vingeviikarit -digitaalisen sisällön tuottajan kanssa. Kerkkä osallistui myös vuosittain 17.10. järjestettävään Asunnottomien yön – päivään keräämällä lahjoituksia tapahtumassa lahjoitettavaksi. Illan tapahtumassa olivat Kerkän työntekijöiden lisäksi Hyria säätiön muita työntekijöitä ml. Etsivä nuorisotyö.

Kerkässä vierailaan ahkerasti. Vierailukohteena Kerkkä kiinnosti erityisesti Kipinän, Puolimatkan, Tapainlinnan ja Vehkojan kestävää kehitystä ja yritystoimintaa sisältävien kurssien vetäjiä ja oppilaita. Lisäksi Kerkässä vieraili yksi JOPO-luokka. Hyvinkään kaupungin peruskouluista ja Kipinän lukioista oppilaita kävi vuonna 2025 yhteensä yli 250.

Kerkkä toimii ns. Materiaalipankkina alueen oppilaitoksille ja päiväkodeille sekä yhdistyksille. Uuden sijainnin myötä myös materiaalilahjoitusten määrät ovat kasvaneet.

Lahjoituksen hakija	2023	2024	2025
Hyria koulutus	27	51	114
Hyria säätiö, ml. TUVA	1	8	38
Hyvinkään kaupunki, Kipinä	13	29	4
Hyvinkään kaupunki, peruskoulut	29	31	80
Hyvinkään kaupunki, varhaiskasvatus	0	3	5
Yhdistykset ja vapaaehtoistoimijat	6	15	4
Yhteensä	76	137	245

Taulukko 3. Lahjoittajien noutamat hakukerrat Kerkän Materiaalipankista.

Tavoitteet

Kerkkä ei pyri tuottamaan taloudellista voittoa, vaan kierrätystavaroiden myynnistä saadut tulot käytetään työelämäpalveluiden tuottamiseen, valmennus- ja oppimisalustojen sekä kierrätystoiminnan ja ympäristökasvatuksen jatkuvaan kehittämiseen.

Sosiaalisen median päivityksillä on haluttu kasvattaa kierrätyksen näkyvyyttä ja Hyvinkään kierrätyskeskuksen Facebook-sivujen seuraajamäärä on vuosien aikana kasvanut tasaisesti. Kerkkä otti käyttöön myös TikTok-sovelluksen ja erityisesti sen myötä nuorien osuutta kävijämäärissä on saatu kasvatettua.

Kierrätyskeskus on myös oppimis- ja valmennusympäristö

Loppuvuodesta 2025 Kerkän toimintaa uudistettiin ja se siirtyi Hyria säätiön Koulutukseen ja työhön ohjaavien palveluiden lisäksi osin Hyria koulutuksen siipien alle. Hyria konsortiolla on vahva tahtotila kehittää Kerkän liiketoimintaa ja sen oppimis- ja valmennusympäristöjä eri koulutusalojen kanssa yhdessä.

Ohjauksessa on työelämälähtöinen valmennusote, jossa huomioidaan jokaisen yksilölliset tavoitteet. Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaalisen kuntoutuksen lisäksi Kerkässä työskentelee työkokeilijoita sekä opiskelijoita koulutussopimuksella ja oppisopimuksella. Lisäksi Kerkkä tarjoaa palkkatukipaikkoja pitkäaikaistyöttömille. Jaksojen aikana valmentautujia autetaan selkeyttämään omia koulutus- ja työllistymistavoitteitaan sekä muita jatkosuunnitelmia.

Kerkkä toimii monipuolisena oppimisympäristönä, jossa voidaan suorittaa tutkinnon osia mm. liikelaitos-, logistiikka-, taideteollisuus-, ravintola-, puhtauspalvelu- sekä ympäristö- ja luontoalojen opintoihin liittyen. Opinnollistaminen on ollut yhtenä toiminnan kehittämistavoitteista ja Hyvinkään

kierrätyskeskuksella kerrytettyjen ammatillisten tutkinnon osien määrä kasvoi kolmanneksella vuodesta 2024. Vuonna 2025 osaamista kertyi työkokeilu- ja työssäoppimisjaksojen rinnalla 33 tutkinnon osan verran.

Kierrätys kiinnostaa nykynuoria ja Kerkän toiminnassa on ollut säännöllisesti jaksoilla myös nuoria ESC-vapaaehtoistyöntekijöitä (European Solidarity Corps). Heidän tehtävinään on ollut ylläpitää kierrätysmyymälän popup-osastoa, jossa vaihtuvina teemoina ovat olleet mm. nuorisovaatteet ja -asusteet sekä erilaiset sisustustuotteet. Vapaaehtoistyöntekijät ovat tehneet Kerkän opiskelijoiden ja valmennusasiakkaiden kanssa myös erilaisia näyteikkunakokonaisuuksia. Kansainvälisyys ja monikulttuurisuus tuovat lisäulottuvuutta myös kierrätykseen ja kestävään kehitykseen.

Kaikki Kerkän työntekijät suorittavat Hyrian verkkokurssin ilmastovastuullisesta toiminnasta (3 osp).

KERKÄn kierrätyspäivän peräkonttikirppis Willan tapahtumatorilla Kuva: KERKKÄ

LIKKUMINEN

Koululaiskortti ja paikallisliikenne

Koululaiskorttimainokset jaetaan peruskouluille kaksi kertaa vuodessa. Koululaiskortilla tehtiin noin 204 000 matkaa vuonna 2025. Paikallisliikenteen kokonaismatkustajamäärä oli 716 068 vuonna 2025.

Liikkujan viikko 16.–22.9.

Eurooppalaista liikkujan viikkoa vietetään vuosittain syyskuussa, 16.–22.9. Viikolla kannustetaan ihmisiä pohtimaan omia, arkisia liikkumisvalintoja ja niiden vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan. Vuonna 2025 Hyvinkäällä nostettiin Liikkujan viikon teemoja esiin kaupungin eri viestintäkanavissa.

Pyöräilyviikot

Pyöräilyviikkoa vietettiin toukokuussa 2.-11.5.2025, mutta Hyvinkäällä pyöräilyviikkoja vietetään koko toukokuun ajan.

Pääkirjastossa, kaupungintalolla ja kauppakeskus Willassa oli jaossa Kotikaupunki tutuksi -pyöräilykarttoja sekä vuonna 2024 päivitettyjä koko kaupungin pyöräilykarttoja.

Hyvinkään Latu järjesti pyöräilyviikkojen aikana pyöräretkiä ja PERH ry erilaisia pyöräilyaiheisia tapahtumia.

Pyörillä ilman moottoreita –haastekisa

Hyvinkään liikuntapalvelut ja Riihimäen liikunta- ja hyvinvointikeskus järjestivät *Pyörillä ilman moottoreita*, eli PIM-haastekisan vuonna 2025 jo 24. kerran. Tarkoituksena oli saada kuntalaiset liikkumaan haastekuntaan pyörillä, rullaluistimilla, rullasuksilla tai esimerkiksi kelaamalla. Yhteensä reitti kuljettiin tänä vuonna 3204 kertaa. Hyvinkääläisiä käyntejä kertyi 1216 kertaa riihimäkeläisten päästessä 1093 suoritukseen. Näin Hyvinkää voitti kisan kuudennen kerran ja viidennen kerran peräkkäin. Sähköpyöräsuorituksia oli hyvinkääläisillä 199 ja riihimäkeläisillä 211.

Kaupungin työntekijöillä on käytössään polkupyöriä työajoihin.

KAAVOITUS JA MAANKÄYTTÖ

Hyvinkäätä on pitkäjänteisesti kehitetty tiiviinä radanvarsikaupunkina. Maankäytön suunnittelulla on pyritty huolehtimaan yhdyskuntarakenteen eheydestä ja asuinrakentamisen ja liikenneverkon kehittämisen ohella myös riittävästä tilasta kaupallisille ja julkisille palveluille sekä ydinkeskustassa että asuntoalueiden alakeskuksissa.

Hyvinkään keskustaa kehitetään mahdollisimman monipuolisena keskustatoimintojen alueena liikenne- ja pysäköintiratkaisuineen. Asemanseutu ja sujuvat matkaketjut ovat tässä merkittävässä roolissa. Keskustaan laadittu kehittämissuunnitelma (2022) mahdollistaa uuden pääradan ylittävän sillan rakentamisen Urheilukadun kohdalla, jolloin keskustan saavuttaminen on mahdollista ilman keskustan läpiajoa. Keskustan ytimessä pääpaino on jalankulussa, pyöräilyssä ja joukkoliikenteessä.

Asemakaavoituksen painopiste on keskusta-alueen täydennysrakentamisessa ja liikennejärjestelyissä. Vuonna 2024 laaditussa Keskustan kehittämissuunnitelmaa tarkentavassa Viitesuunnitelmassa on vaiheistettu keskusta-alueen katuverkon ja yhteyksien kehittämiskohteet ja tärkeimmät rakentamisen kehittämishankkeet aikavälille 2025–2040. Keskusta-alueella on ryhdytty myös arvioimaan keskitetyn pysäköinnin mahdollisuuksia osana Hyvinkään pysäköinnin linjausten (2023) kehittämistoimenpiteitä.

Keskustaajamassa on käynnissä useita yhdyskuntarakennetta tiivistäviä hankkeita. Myös Hyvinkään keskustaa laajentavan ja kaupunkirakennetta eheyttävän Hangonradan entisen ratapiha-alueen kehittäminen jatkuu. Alueelle tavoitellaan monipuolisesti erilaisia asumismuotoja ja laadukkaita puistoja, katuvihreää ja kevyen liikenteen verkostoja asuinkortteleiden vehreiden korttelipihojen ohella. Lisäksi alueen hyvin saavutettavissa olevat opetus- ja koulutuspalvelut kehittyvät lähivuosina edelleen, kun Hangonsiltaan rakentuu uusi päiväkotiki ja koulu Vilinä sekä Laurean ammattikorkeakoulun tilat lukio-monitoimitalo Kipinän viereiseen Hyvinkään Areenaan, jonka rakentumisen myötä alueelle saadaan myös erinomaiset urheilu- ja liikuntamahdollisuudet.

Keskustan kehittämisen lisäksi edistetään elinkeinohankkeita. Mm. eteläisellä Hyvinkäällä valtatie 25:n varrella sijaitsevalle laajalle raakamaa-alueelle on laadittu kehityskuvaa paljon rakentamista ja työpaikkoja mahdollistavana elinkeinoalueena ympäristön luonnonolosuhteet huomioiden.

Kestävän kehityksen tavoitteet ja nykyajan muutosherkkä toimintaympäristö ja megatrendit kuten ilmastonmuutos ja siihen sopeutuminen ovat tuoneet myös Hyvinkään maankäytön kehittämistyöhön ja -hankkeisiin uusia näkökulmia, jotka tulee jatkossakin huomioida kaavoitustyössä ja maankäytössä.

YRITYSTEN ENERGIATEHOKKUUSPALKINTO

Vuoden 2025 hyvinkääläisyriyten energiatehokkuuspalkinnon sai Onnisen ja K-Auton logistiikka-keskus Onnela. Keskuksen energiaratkaisut ovat kunnianhimoisia, ja rakennuksen seinien ja kattojen eristykseen ja tiiviYTEEN on panostettu erityisen paljon. Päälämmitysmuotona toimii maalämpö, jota varten tontille on porattu 95 kaivoa. Lämpöpumpuissa käytetään hiilidioksidia perinteisten kylmäaineiden sijaan. Maalämpöä täydentää innovatiivinen kaukolämmön paluulämmitysratkaisu, joka hyödyntää jo käytössä viilennettyä kaukolämpöä – kyseessä on Suomen suurin toteutus laatuun. Tämä ratkaisu tehostaa koko kaukolämpöjärjestelmän toimintaa Hyvinkäällä.

Lisäksi tontilla on oma aurinkovoimala, jonka vuosituotanto on keskimäärin 630 MWh. Tämä kattaa noin 10 % keskuksen vuosittaisesta sähköntarpeesta ja vastaa 35 omakotitalon vuosikulutusta. Kaikki sähkö ja lämpö keskuksessa tuotetaan uusiutuvilla energialähteillä.

Energiatehokkuutta tukevat myös älykkäät automaattoratkaisut, jotka optimoivat lämmityksen, jäähdytyksen ja valaistuksen tarpeen mukaan. Rakennusmateriaalit on valittu mahdollisuuksien mukaan vähähiilisuuden perusteella, ja hulevesijärjestelmällä suojataan Vantaanjokea.

Rakennuksen elinkaarenaikainen hiilijalanjälki on noin 15,3 kg CO₂-ekv/m², a, alittaen selvästi uudisrakennuksille ensi vuoden alussa voimaantulevan määräyksen 24 kg CO₂-ekv/m², a.

Onnelan rakentamisen yhteydessä Kesko toteutti myös vapaaehtoisen ekologisen kompensaaion yhteistyössä Hyvinkään kaupungin kanssa. Yli 300 000 euron investoinnilla parannetaan Härkävehmaansuon ekologista tilaa Sveitsinpuiston luonnonsuojelualueen läheisyydessä. Yli 60 hehtaarin hyvitysalueella toteutetaan toimenpiteitä kuten lahoppuun lisäämistä, lehtipuiden istuttamista ja vieraslajien poistoa. Sopimus toimii pilottina, joka voi tulevaisuudessa toimia mallina muille kunnille ja yrityksille luontokadon kompensoinnissa.

Energiatehokkuuspalkinto jaettiin Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin syyskokouksen yhteydessä Hotelli Sveitsissä. Vasemmalta Hyvinkään Yrittäjien puheenjohtaja Tarja Koski-Sipilä, Keskon aluejohtaja Mika Sivula ja energiaohtaja Antti Kokkonen, kaupunginjohtaja Johanna Luukkonen ja kauppakamarin toimitusjohtaja Marja Heinimäki.

5. ENERGIATEHOKKUUS

Hyvinkään kaupunginvaltuusto päätti kokouksessaan 7.9.2009 (88 §), että energia- ja ilmastotoimenpiteiden toteuttamisesta laaditaan vuosittain erillinen raportti. Raportti on yhdistetty kaupungin ympäristöraporttiin. Tähän ympäristöraportin osaan on kerätty Hyvinkään kaupungin energiatietoja sekä ilmastopäästötietoja Sitowisen laatimasta Hyvinkään kasvihuonekaasuraportista ja Suomen ympäristökeskuksen päästöseurannasta.

ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUKSEN SÄÄSTÖTAVOITE

Työ- ja elinkeinoministeriön kanssa solmitun energiatehokkuussopimuksen 2017–2025 tavoitteena oli tehostaa Hyvinkään kaupungin omaa energiankäyttöä 7,5 %. Hyvinkään kaupungilla sopimuksen mukainen energian käytön tehostamistavoite oli 4200 MWh. Sopimuskaudella Hyvinkään raportoitu energiansäästö oli 7 167 MWh vuodessa, josta sähköä 3 327 MWh ja lämpöä 3 840 MWh. Laskennallinen säästö energiatehokkuustoimista on n. 880 000 € vuodessa.

Hyvinkään kaupunkiorganisaation energiatehokkuustoimenpiteet kerrotaan vuosittain *Hyvinkään energiatehokkuus- ja ilmastotoimenpiteiden vuosikellossa*.

HYVINKÄÄN KAUPUNKIORGANISAATION ENERGIANKULUTUS

Oheisessa taulukossa on esitetty kaupunkiorganisaation vuoden 2025 energiankulutustiedot. Tilakeskuksen hallinnoimat julkiset rakennukset vastaavat 44 % ja Hyvinkään vuokra-asunnot ja Villatehdas yhteensä 35 % kaupunkiorganisaation kokonaisenergiankulutuksesta. Yhteensä kiinteistöjen osuus kaupungin energiankulutuksesta on 79 %. Kaupungin energiankulutukseen on lisäksi laskettu mukaan katuvalaistus (johon on lisätty myös ulkoilureittien ja kenttien valaistus), veden- ja jätevedenkäsittely, kaukolämmön tuotanto ja jakelu sekä ajoneuvojen polttoaineenkulutus. Ajoneuvojen kulutukseen on lisätty myös henkilöstön omalla autolla ajamat työajot, joista kaupunki on maksanut kilometrikorvauksia. Näiden energiankulutus on arvioitu kilometrikorvausten perusteella.

Mukana on myös tiedot euromääräisistä energiakuluista, yhteensä 8,98 miljoonaa euroa. Jos kokonaiskuluista poistetaan Vuokra-asunnot, jonka energiakulut laskutetaan asukkailta ja kaksi kolmasosaa Villatehtaan kulutuksista (vain osa on kaupungin kulutusta), niin energiakuluiksi saadaan 6,4 miljoonaa €.

Hyvinkään kaupungin kokonaisenergiankulutus gigawateiksi (GWh) muutettuina oli 74 GWh. Energiatehokkuussopimuksen seurannan mukaisesti ei lämmönkulutuksia ole korjattu lämmitystarvelulla, vaan ne kuvaavat toteutunutta todellista energiankulutusta. Ominaiskulutustietoja (kWh/m³) on esitetty raportin myöhemmissä kappaleissa.

Hyvinkään kaupungin energiankulutus 2025

Kohteet	Sähkönkulutus MWh	Lämmönkulutus MWh	Lämpö + sähkö MWh	% energiasta	Energiakulu €
Julkiset rakennukset	11 995	20 921	32 916	44 %	3 924 321
Yhteensä	11 995	20 921	32 916	44 %	3 924 321
Villatehdas	1 856	2 750	4 606	6 %	452 033
Hyvinkään vuokra-asunnot	2 529	18 550	21 079	28 %	2 305 742
Muut yhteensä	4 385	21 300	25 685	35 %	2 757 775
Kiinteistöt yhteensä	16 380	42 222	58 602	79 %	6 682 096
Katu- ja ulkovalaistus	3 094	-	3 094	4 %	448 019
Vesi ja jätevesi	5 662	-	5 662	8 %	819 871
Kaukolämpö tuotanto	2 582	1 350	3 932	5 %	515 028
Muu kulutus yht.	11 338	1 350	12 688	17 %	1 782 918
Yht. ei ajoneuvoja	27 718	43 572	71 290	96 %	8 465 013
Ajoneuvot		Polttoaine litraa	Polttoaine MWh	%	€
Ajoneuvot		265 105	2 651	3,6 %	309 417
km-korvaukset		24 786	248	0,3 %	206 878
Ajoneuvot yhteensä		289 891	2 899	4 %	516 295
Kaikki yhteensä			74 189	100 %	8 981 308

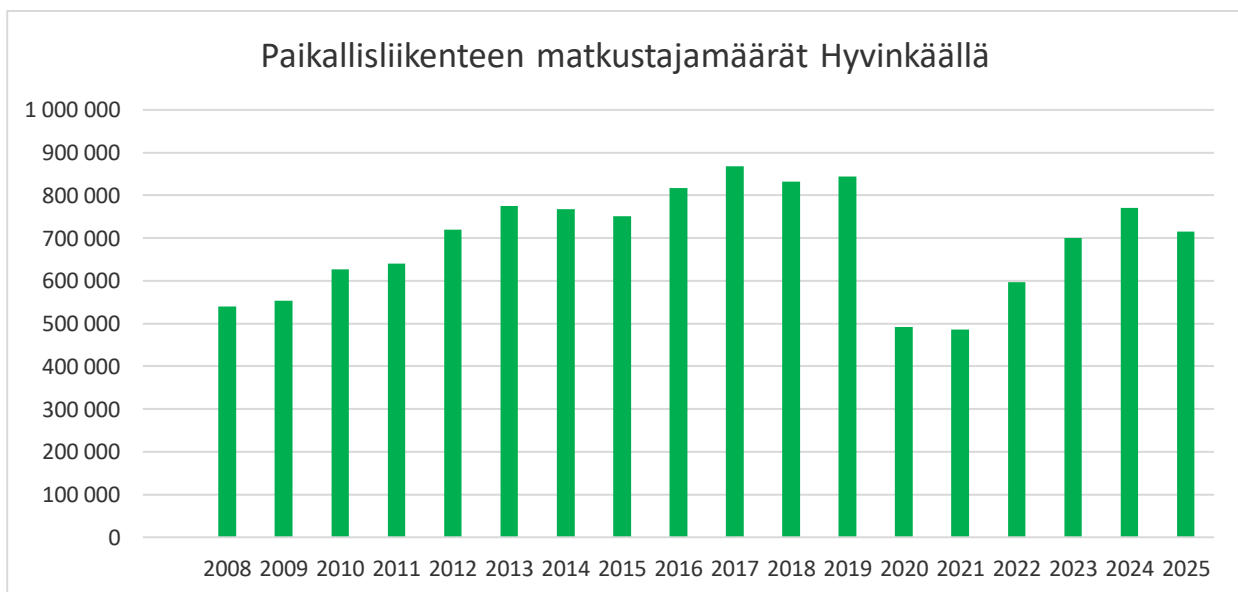
JOUKKOLIIKENNE

Hyvinkään paikallisliikenteessä matkustajamäärä notkahti vuonna 2025. Talvi oli melko leuto ja myöskin yleinen toimeliaisuus vaikutti olevan matalampaa. Nämä olosuhteet luultavasti vaikuttivat joukkoliikenteen käyttöön. Vuonna 2025 paikallisliikenteessä tehtiin 716 000 matkaa. Matkustajamäärä laski 6,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Matkustus laski sekä koululaisten, että muiden asiakkaiden osalta. Palveluliikenteessä tehtiin kaikkien aikojen matkustajamäärä ennätys 15 500 matkaa. Palvelubussissa oli asiakkaita lähes 15 % enemmän kuin vuonna 2024.

Hyvinkään paikallisliikenteessä liikennöitiin noin 550 000 kilometriä, kylien liikenteessä n.175 000 km ja palveluliikenteessä n. 65 000 km.

Lähes koko paikallisliikenne Hyvinkäällä hoidetaan tavallista kevyemmällä (9000 kg) kalustolla. Kesäliikenteessä palattiin normaaleihin vuoroihin kutsuliikenteen sijaan, Metsäkaltevan aluetta lukuun ottamatta. Keskikulutus paikallisliikenteessä oli n. 31 litraa/100 km. Tämä tekee noin 0,36 l/ tehty matka. Paikallisliikenteessä operoidaan keveillä, Euro 5 tai Euro 6 päästötason kalustolla.

Hyvinkään Liikenteen operoima liikenne, eli koko Hyvinkään kaupungin paikallisliikenne ja osa maaseutu- ja koulukyydeistä on operoitu maaliskuusta 2017 alkaen uusiutuvalla polttoaineella. Käytössä on 100 % jätteistä ja tähteistä valmistettu Neste My diesel. Polttoaineen ansiosta hiilidioksidipäästöt putoavat jopa 90 %. Lisäksi lähipäästöt pienevät merkittävästi. Neste My:n käytöllä saavutetaan noin kolmannesta pienemmät pienhiukkaspäästöt, yli 20 % pienemmät häkäpäästöt, noin 9 % pienemmät NO_x -päästöt ja jopa 30 % pienemmät hiilivetypäästöt, kuin perinteisellä fossiilisella dieselillä. Uusiutuvaa polttoainetta kului 2025 yhteensä n. 340 000 litraa, paikallisliikenteessä n. 183 000 litraa.

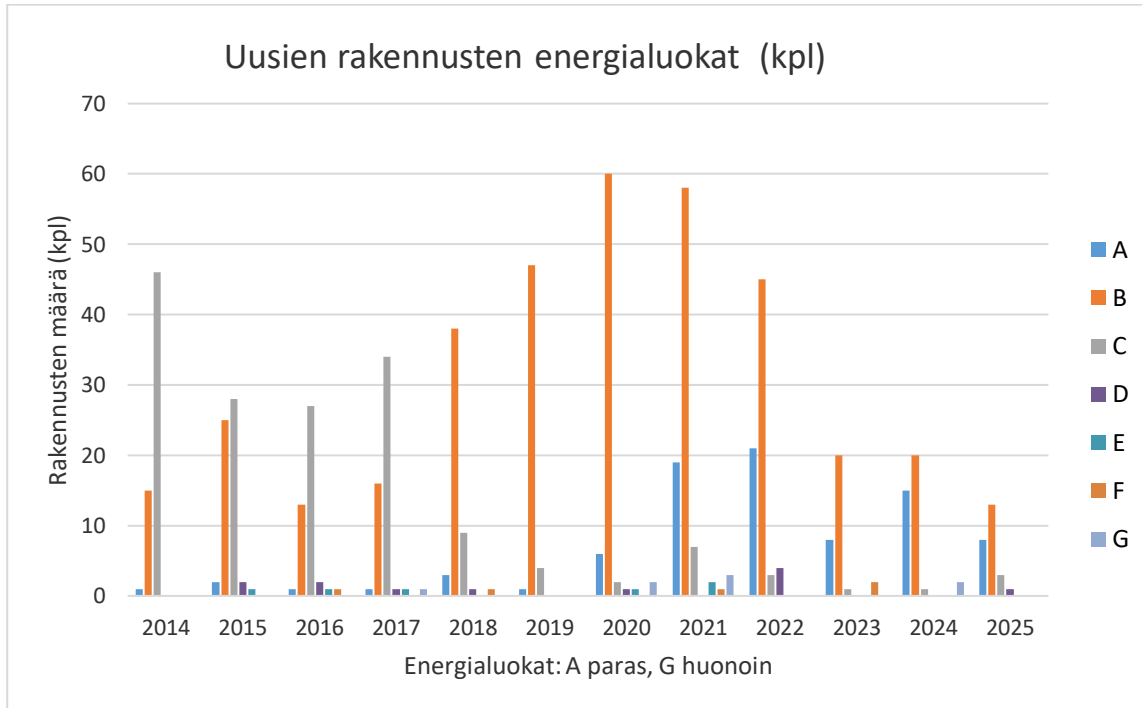
Hyvinkään paikallisliikenteen matkustajamäärien kehitys. Koronapandemia selittää matkustajamäärien romahduksen 2020 ja 2021, jonka jälkeen on tapahtunut palautumista. Lähde Hyvinkään Liikenne

RAKENTAMINEN

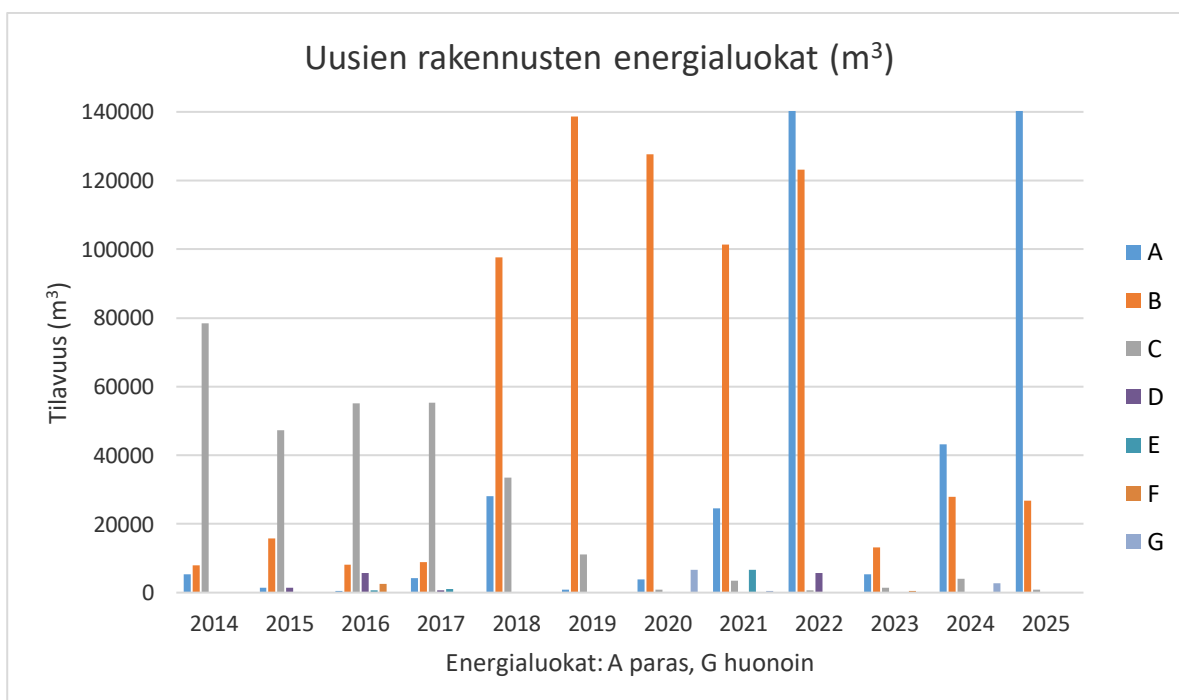
Uusien rakennusten energialuokat

Hyvinkäällä vuonna 2014 -2025 myönnettyjen rakennuslupien energialuokkia on vertailtu oheisessa kaaviossa. Tiedot perustuvat suunnittelijoiden ilmoittamiin energialuokkiin. Rakennuskohteita oli 25 kappaletta vuonna 2025, määrä pysyi alhaisena edellisvuosien tapaan. Kohteista 8 oli A-luokkaa ja 13 B-luokkaa, muissa kohteissa oli yksi kohde C-luokkaa ja yksi D-luokkaa.

Suuntana huomaa siirtymisen C-luokan luvista B luokan lupiin ja A-luokan rakennukset ovat kasvaneet viime vuosina lähemmäs B-luokan tasoa. Kokonaistilavuudella mitattuna A-luokka on selkeästi suurin (166 644 m³) ennen B-luokkaa (26 800 m³) johtuen Hyvinkään Areenan ja Vilinä päiväkodin ja koulun rakennusluvista.

Hyvinkäällä myönnettyjen rakennuslupien energialuokat 2014-2025 (kpl).
A- energialuokka on paras ja G huonoin. Lähde: rakennusvalvonta

Hyvinkäällä myönnettyjen rakennuslupien energialuokat 2014-2025 rakennustilavuuden mukaan (m³).
A- energialuokka on paras ja G huonoin. Lähde: rakennusvalvonta

JULKISET KIINTEISTÖT

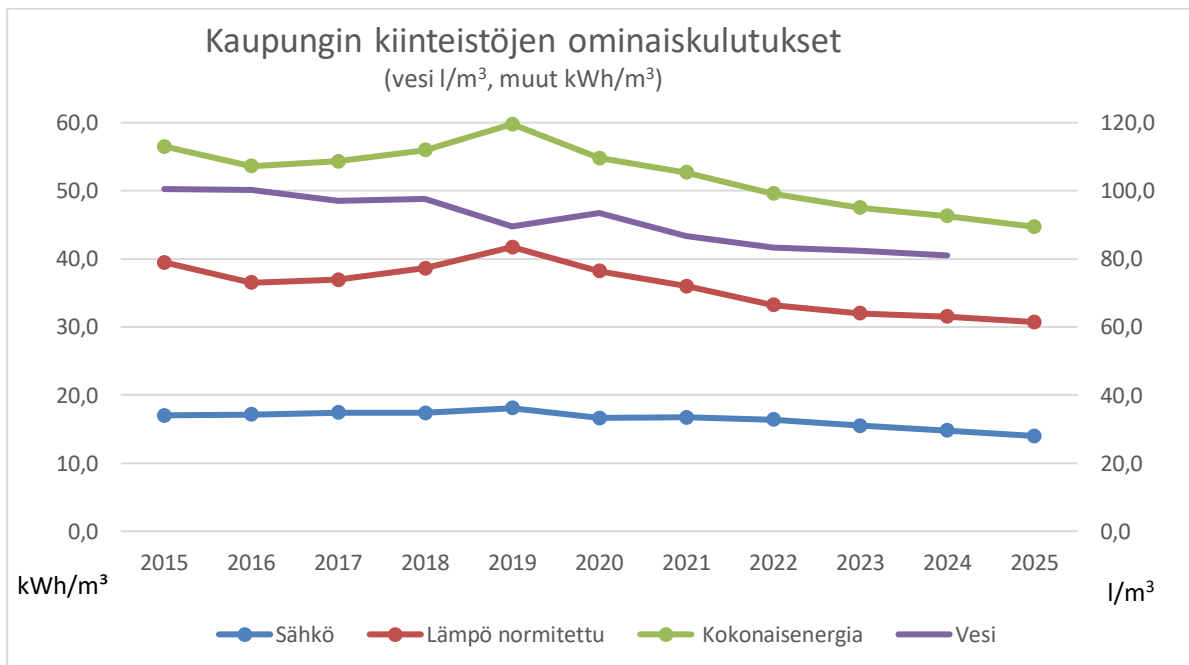
Tilakeskuksen hallinnoimia kaupungin kiinteistöjä on 53, joista suurin osa kouluja ja päiväkoteja. Vuonna 2025 tehtiin mm. Hakalantalon patteriventtiilien uusiminen ja verkoston tasapainotus. Lisäksi vaihdettiin Hämeenkadun koulun sekä Varikon kaukolämmön alajakokeskukset. Uudet keskuskeskukset mahdollistavat kysyntäjoustop käytön.

Paavolatalo valmistui heinäkuussa 2025. Lämmityksessä hyödynnetään kaukolämmön paluuveden energiaa, lisäksi kohteessa on 70 kWp aurinkovoimala. Paavolatalolle myönnettiin vuoden 2026 puolella pohjoismaiden virallinen ympäristömerkki eli Joutsenmerkki, sellainen oli aiemmin Kenttädun päiväkodilla ensimmäisenä päiväkotina Suomessa.

Aurinkovoimala asennettiin vuonna 2025 Paavolatalon lisäksi Hakalantaloon, kooltaan 101 kWh. Yhteensä aurinkovoimaloita on nyt kahdeksassa kaupungin kohteessa, yhteisteholtaan 642,6 kWp.

Kaupungin kiinteistöistä 19:lle on asennettu yhteensä 57 sähköauton latauspaikkaa. Vuonna 2025 niissä oli 5641 lataustapahtumaa, yhteensä 102 998 kWh. Tämä vastaa noin 1 500 sähköauton lataamista tyhjästä täyteen. Latauspisteiden käyttöaste vaihtelee kohteittain. Latausta on tehty runsaasti sekä kaupungin henkilökunnan että kaupunkilaisten toimesta. Jäähalli on ollut erityisen suosittu käyttöpaikka.

Tilakeskuksen hallinnoimien kiinteistöjen ominaiskulutukset on esitetty oheisessa kuvaajassa. Vertailtavuuden vuoksi on jäähalli ja uimala jätetty ominaiskulutustarkastelun ulkopuolelle. Vedenkulutustietojen siirto-ongelmien vuoksi ne eivät näy kuvaajassa 2025.

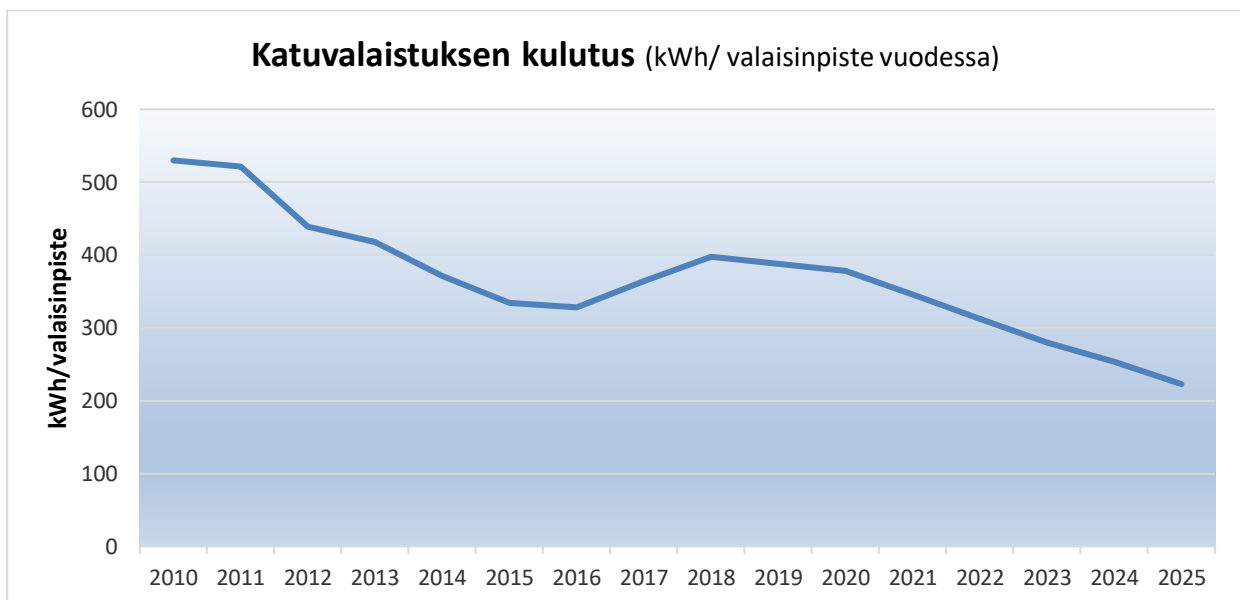
Kaupungin kiinteistöjen ominaiskulutusten kehitys 2015–2025 ilman jäähallia ja uimalaa. Vesi (l/m³) oikea asteikko, muut (kWh/m³) vasen asteikko.

KATUVALAISTUS

Vuoden 2025 aikana Kirkko ja Parantolan puistot saneerattiin kokonaisuudessaan. Valaistusta saneerattiin osana katu- ja vesihuoltosaneerauksia, sekä Hakalan ja Mustamännistön alueella. Näissä kohteissa noin 450 purkauslamppuvalaisinta korvattiin LED-valaisimilla, ja kunnossapidon yhteydessä asennettiin lisäksi noin 600 korvaavaa LED-lamppua.

Tulevina vuosina Carunan yhteiskäytössä olevat ilmalinjat taajama-alueilla saneerataan maakaapeleiksi, ja huonokuntoiset puupylväät korvataan metallipylväillä. Näiden töiden yhteydessä purkauslamppuvalaisimet vaihdetaan LED-valaisimiin, mikä parantaa energiatehokkuutta ja vähentää kunnossapitotarvetta.

Katuvalaistuksen sähkönkulutus valaisinpistettä kohden vuosina 2010–2025 on esitetty oheisessa kuvaajassa. Energiatehokkuus on parantunut tehtyjen saneeraustoimien myötä. Viimevuosina erityisesti LED-valaistuksen lisääntymisen myötä. Vuonna 2024 katuvalaistuksen sähkönkulutus väheni 11,8 % edellisvuoteen verrattuna. Vuoteen 2016 asti jatkunut sähkön kulutuksen lasku selittyy säästötoimien lisäksi myös seurannan tarkentumisella. Katuvalaistuksen yöaikaisista sammutuksista luopuminen keskustaaajamassa näkyy kulutuksen kasvuna 2017 ja 2018 näkyy myös kesäaikaisista sammutuksista luopuminen keskustaaajamassa.

Katuvalaistuksen kulutuksen kehitys 2010-2025 valaisinpistettä kohden.

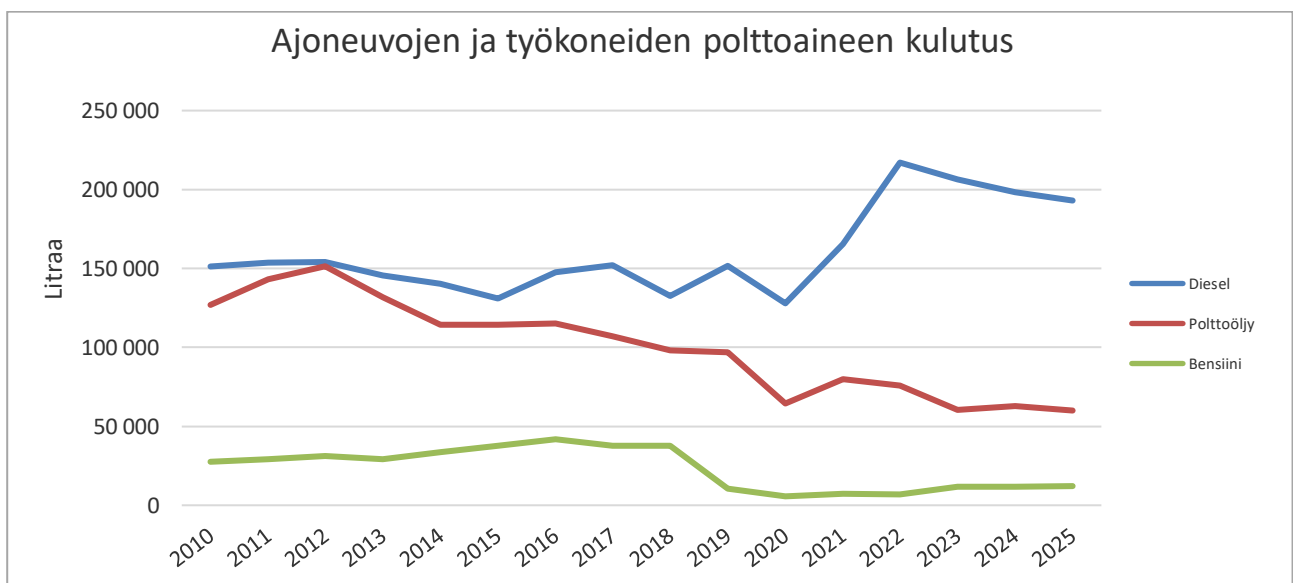
KAUPUNGIN AJONEUVOT

Hyvinkään kaupungin kalustopalvelut hallinnoi Hyvinkään kaupungin konekalustoa. Henkilö- ja pakettiautoja on yhteensä 62 kpl, joista Hyvinkään Vedellä 3 pakettiautoa leasing-vuokralla, näistä 2 täyssähköistä ja tilakeskuksella on myös yksi täyssähköinen pakettiauto leasingilla. Ympäristökeskuksella on käytössään kaasu-/ bensakäyttöinen henkilöauto, joka on käyttänyt biokaasua.

Kuorma- ja erikoisautoja on yhteensä 13 kpl. Muita työkoneita eli traktoreita, pyöräkuormaajia, tiehöyliä, jäänhoitokoneita ja latukoneita on yhteensä 46 kpl.

Kaupungin omien ajoneuvojen energiakulutus (265 105 l, eli 2651 MWh) vastaa 3,6 % kaupunkiorganisaation kokonaisenergiankulutuksesta. Jos mukaan lasketaan työntekijöille maksettujen kilometrikorvausten perusteella arvioidut kulutukset (n. 24 786 l, eli 248 MWh), on ajoneuvojen kulutus 4 % kaupunkiorganisaation kokonaisenergiankulutuksesta. Kaupungin ajoneuvokaluston polttoainekulut olivat 309 417 euroa ja henkilöstölle maksettavien kilometrikorvausten 206 878 euroa. Polttoainekulut ovat 6 % kaupunkiorganisaation kokonaisenergiakuluista, suhteessa eniten kilometrikorvaukset (0,3 % energiankulutuksesta ja 2,3 % kuluista).

Oheisessa taulukossa on esitetty Hyvinkään kaupungin ajoneuvojen polttoaineen kulutuksen kehitys. Bensiinin kulutuksessa näkyy henkilöautokaluston siirtyminen pääosin KEU-Soten käyttöön 2019. Polttoöljyn kulutuksen laskua ja dieselin kulutuksen kasvua selittää traktorikaluston siirtyminen polttoöljystä dieselin käyttöön laintulkinnan mukaisesti. Dieselin käyttöön vaikuttavat suoraan myös talvien lumisuus, mikä on lisää kunnossapitokaluston käyttöä.

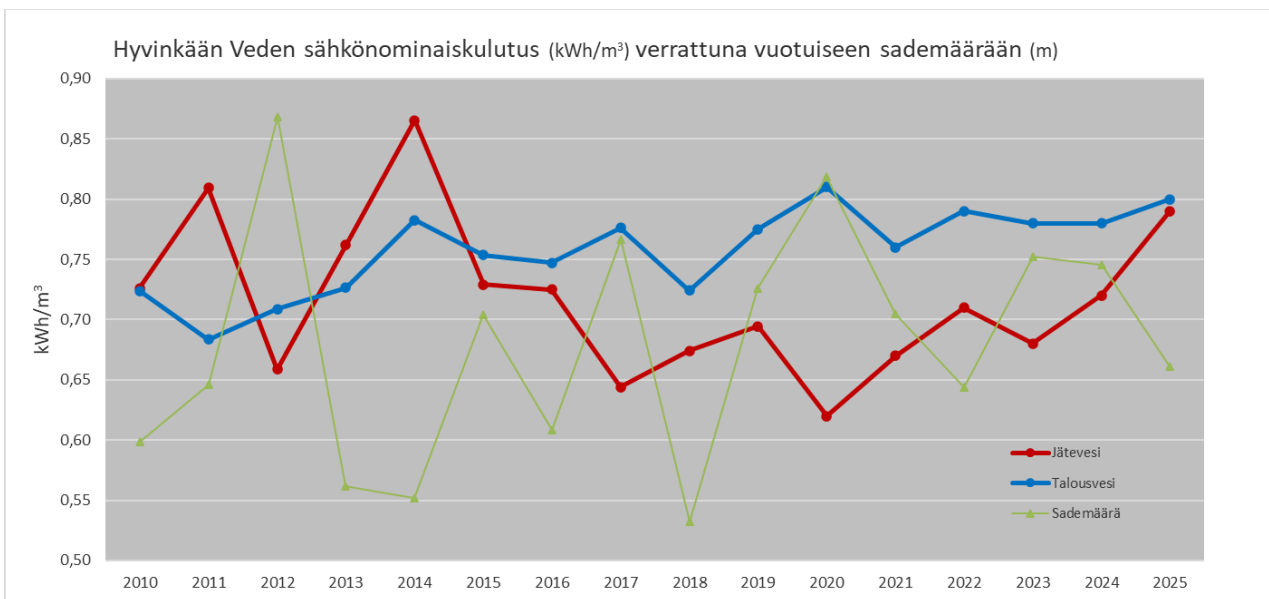

Hyvinkään kaupungin ajoneuvojen polttoaineen kulutus 2010–2025

VESI- JA JÄTEVESIHUOLTO

Hyvinkään Vesi huolehtii vesihuollosta kaupungin alueella. Veden- ja jätevedenkäsittelytoiminnot ja pumppaus vastaavat 8 % kaupunkiorganisaation energiankulutuksesta. Talousveden pumppauksen energiankulutusta ja potentiaalisia energiansäästökohteita selvitettiin energiatehokkuusanalyysillä 2023. Analyysissä kartoitettiin vedenottamoiden kaivo- ja verkostopumppujen toiminta-alueet ja hyötysuhteet sekä kaivojen ja vedenottamoiden ohjaustavat. Talousvedenpumppauksen energiatehokkuusanalyysissa todettujen energiansäästötoimenpiteiden toteuttaminen jatkui vuonna 2025. Investointisuunnitelmassa varatut määrärahat käytettiin yhteen uuteen Hikiän kaivopumpuun sekä yhteen uuteen Hikiän verkostopumpuun.

Hyvinkään Veden talousveden ja jäteveden käsittelyyn käyttämän sähkön ominaiskulutuksen kehitys pumpattua vesimäärää kohden (kWh/m^3) on esitetty oheisessa kaaviossa. Ominaiskulutuksen muutosta selittää osin pumpatun vesimäärän vaihtelu. Jätevesipuolella pumpattujen vesimäärien vaihteluihin vaikuttaa ennen kaikkea vuotuinen sademäärä ja ominaiskulutus on vähäsateisina vuosina korkeampi sillä puhdistettavien lika-aineiden määrät ovat melko vakiollisia. Tämä näkyy hyvin kaaviossa, jossa runsassateisina vuosina ominaiskulutus on pienempi ja vähäsateisina suurempi. Uuden jälkikäsittelylaitoksen käyttöönotto jätevedenpuhdistamolla selittää sähkön ominaiskulutuksen kasvua jätevesihuollossa 2024 alkaen.

Hyvinkään Veden sähkön ominaiskulutus (kWh/m^3) 2007-2025. Jäteveden ja talousveden käsittely on esitetty erikseen. Sademäärän vuotuinen vaihtelu korreloi jäteveden ominaiskulutuksen kanssa.

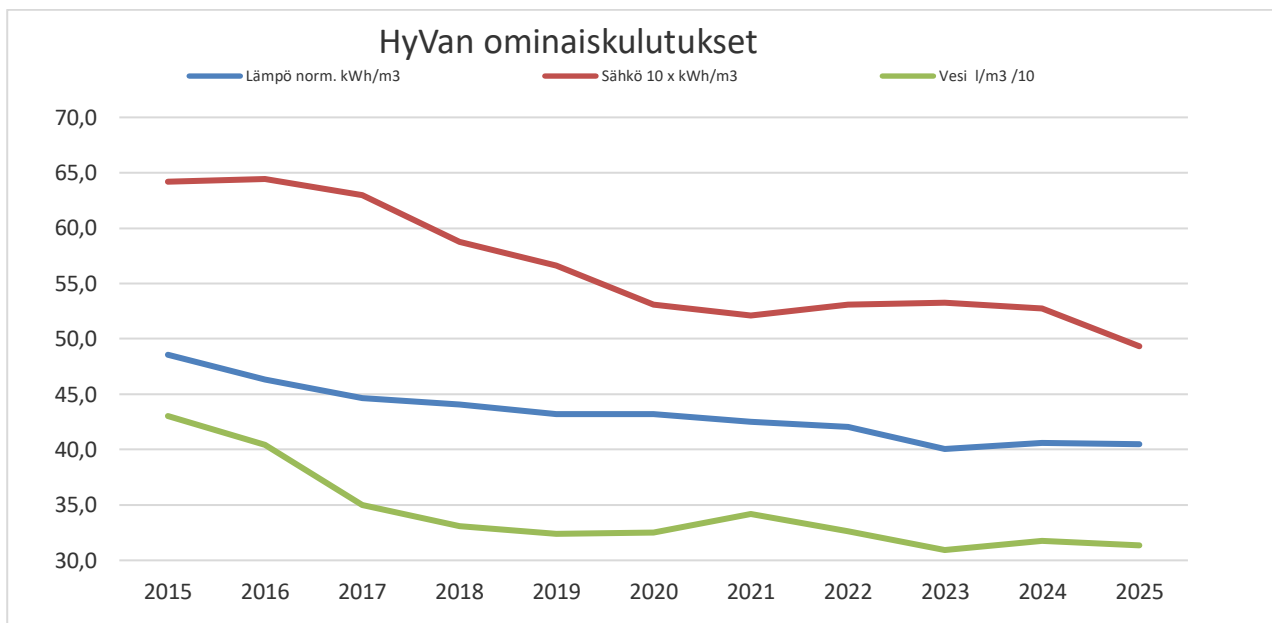

HYVINKÄÄN VUOKRA-ASUNNOT

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy on Hyvinkään kaupungin kokonaan omistama vuokrataloyhtiö, joka omistaa 57 kiinteistöä ja niissä 2 047 asuntoa. Lisäksi yhtiö hallinnoi 134 asuntoa. Aukkaita on noin 3 800. Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy:n tehtävänä on tarjota edullisia ja monipuolisia vuokra-asuntoja hyvinkääläisille sekä toteuttaa osaltaan kaupungin asuntopoliittisia tavoitteita.

Hyvinkään Vuokra-asunnot Oy on tehnyt vuoden 2025 aikana vuosikorjaussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä, jotka ovat edistäneet energiankäytön tehokkuutta. Kapulantie 2–4 osoitteessa kahden kerrostalon peruskorjauksen urakoitsija luovutti korjatut talot yhtiölle vuoden 2025 lopussa. Suokatu 18 kahden uuden kerrostalon rakentaminen kilpailutettiin. Urakoitsijaksi valittiin YIT Housing Oy. Hanke rahoitetaan korkotukilainalla. Kohdeisännöitsijät ovat seuranneet vastuullaan olevien kiinteistöiden energiankulutusta ja puuttuneet poikkeamiin. Aukkaita on ohjeistettu energiankäytöstä tiedottamalla vuonna 2025.

Hyvinkään Vuokra-asuntojen sähkön- ja lämmön- (kWh/m^3) sekä veden (l/m^3) ominaiskulutukset 2015–2025 on esitetty oheisessa kuvaajassa. Ominaiskulutusten suunta on ollut laskeva, mutta taantunut viime vuosina. Kuvaajassa on yksiköitä muokattu, jotta ne on saatu mahtumaan samaan kuvaajaan.

Hyvinkään Vuokra-asuntojen energiankulutukset 2015-2025. Vedenkulutus (l/m^3) on jaettu ja sähkönkulutus (kWh/m^3) kerrottu kymmenellä, että ne on saatu sovitettua samaan kuvaajaan.

VILLATEHDAS

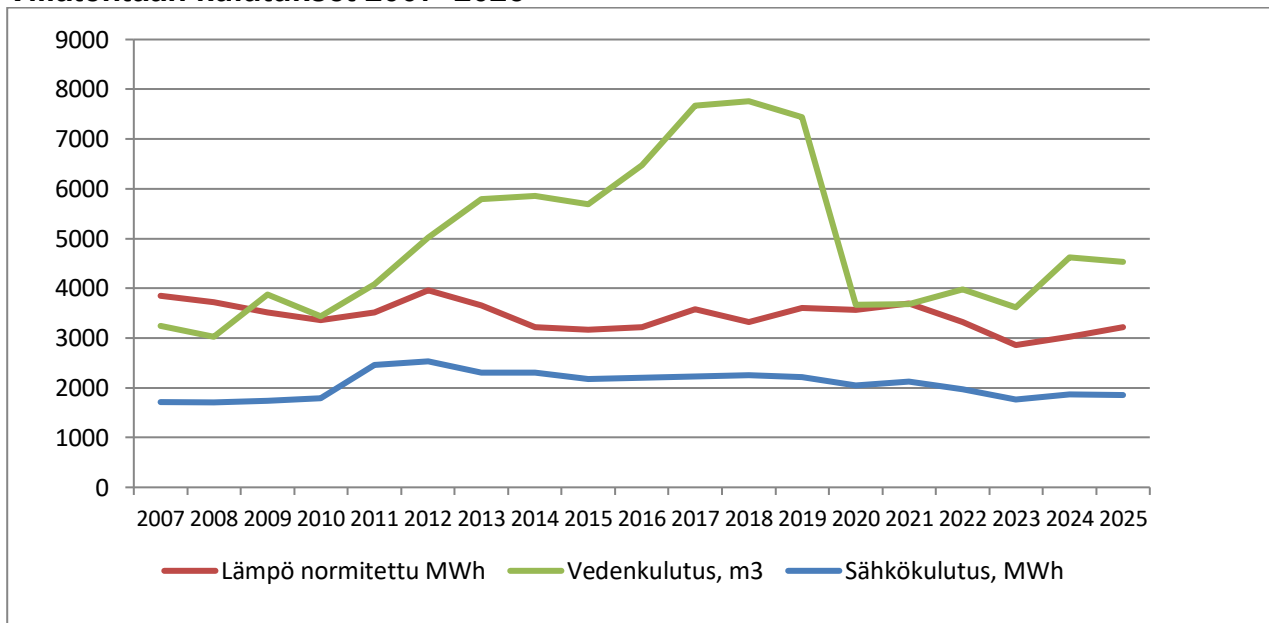
Villatehdas on Hyvinkään kaupungin tytäryhtiö, joka omistaa entisen villatehtaan teollisuuskiinteistön ja vastaa kiinteistön kehittämisestä, vuokraamisesta, hallinnoinnista ja ylläpidosta. Yhtiö toimii tulorahoitteisesti, joten energiankulutuksen optimointi on osa kustannusten hallintaa ja liiketoimintaa.

Tilikauden 2025 merkittävimmät energiatehokkuutta parantavat toimenpiteet olivat Villatehdas Areena-monitoimihallin valaistuksen ja sähköjärjestelmien saneeraus, sekä kaupungintalon yleisten tilojen valaisimien muutostyöt led-valaisimiksi. Monitoimihallin saneerauksesta on odotettavissa noin 50 %:n kulutuksen pienentyminen aiemmasta ja kaupungintalon aulan valaistuksen osalta jopa 80–90 % pienentyminen aiemmasta. Valaistuksen vähittäinen uusiminen jatkuu edelleen vuonna 2026 ja tulevina vuosina.

Verrattuna edelliseen tilikauteen, sähköenergian kulutus säilyi entisellään, mutta tämä on tulkittava energiatehokkuustoimenpiteiden onnistumiseksi, sillä merkittävän suuria vuokratiloja on ollut ilman käyttöä vertailuvuonna 2024. Kaukolämmön kokonaiskulutus pieneni n. 4,2 %, johtuen tavanomaista vähäisemmästä lämmitystarpeesta. Vuoden keskilämpötila oli koko Suomessa 1,6 astetta pitkäaikaisia tilastoja korkeampi ja mittaushistorian toiseksi lämpimin. Lämmitystarveluvulla korjattuna lämmitystarve kasvoi.

Villatehtaan energian ja vedenkulutuksen muutokset on esitetty oheisessa kaaviossa. Vedenkulutuksen jyrkkää vähenemistä 2020 selittää koronapandemian aikana liikuntatilojen suihkujen ja muun käytön väheneminen ja sen jälkeen suuren liikuntakeskuksen toiminnan loppuminen.

Villatehtaan kulutukset 2007–2025

Villatehtaan kulutusten kehitys 2007-2025.

HYVINKÄÄN LÄMPÖVOIMA OY/ KAUKOLÄMMITYS

Hyvinkään Lämpövoima Oy toimittaa asiakkailleen ympäristöystävällistä ja luotettavaa kaukolämpöä. Kaukolämmön tuotannosta Hyvinkäällä noin 90 % perustuu hukka- ja biopohjaisiin lämmönlähteisiin. Lämpövoimalla on kaukolämmön jakelutoimintaa Hyvinkään kaupunkikeskustassa ja Kallionopon logistiikka-alueella sekä pienimuotoista maakaasun jakelutoimintaa Sahanmäen teollisuusalueella.

Kiinteistöjen energiatehokkuus- ja optimointiratkaisut

Vuoden 2025 lopussa kaukolämpöasiakkaita oli Hyvinkäällä yhteensä 1997 kpl. Kaukolämmityksessä taloissa asuu noin 75 % Hyvinkään asukkaista. Kaukolämmön asiakasmäärä Hyvinkäällä on kasvanut noin 1–2 % vuodessa.

Lämpövoima tarjoaa asiakkailleen kattavasti rakennusten lämmitykseen liittyviä optimointi- ja energiatehokkuusratkaisuja, joiden kehittämiseen on yhtiössä panostettu viime vuosina merkittävästi. Vuonna 2025 yhtiö aloitti kaukolämmön kysyntäjouoston merkittävän laajentamisen sen jälkeen kun pilottikokeilusta oli saatu hyvät tulokset. Yhtiö toi kesällä markkinoille uuden *TakuuSäästö* -ratkaisun, jonka avulla kiinteistöt pystyvät säästämään jopa 10 % energiaa ilman investointeja. Samalla ne osallistuvat myös Hyvinkään kaukolämpöjärjestelmän joustoon.

Hyvinkään Lämpövoiman ja Hyvinkään kaupunkikonsernin merkittävimmät yhteistyömuodot energia- ja ympäristöasioissa ovat:

- Valvomopalvelu *WiRE* talotekniikan ja energiankäytön hallinnassa ja optimoinnissa
- Hyvinkään kaupunkikonsernin yhteinen etäluentapalvelu
- *EnergiaHelppi* – paikallista energianeuvontaa hyvinkääläisille
- Konsernin sähkönhankintayhteistyö
- Yhteiset energia- ja kiinteistöratkaisuihin liittyvät kehityshankkeet
- Osallistuminen konsernin erilaisiin yhteistyöfoorumeihin

Kohti 100 %:sta hiilineutraalisuutta kaukolämmön tuotannossa

Kaukolämpöä toimitettiin asiakkaille vuonna 2025 yhteensä 296 GWh. Jätteenkäsittelyn yhteydessä Riihimäellä syntyvällä lämmöllä tuotettiin 84,5 % Hyvinkään lämmöntuotannosta. Muiden bio- ja hukkalämpöjen osuus oli yhteensä 5,5 %. Uudella sähkökattilalla tuotetun uusiutuvan lämmön osuus oli 5,1 %. Fossiilisia polttoaineita käytettiin lähinnä kylmimpinä ajankohtina huippu- ja varatuotannossa, ja niiden osuus lämmöntuotannosta oli 4,8 %. Biopohjaiset lämmönlähteet koostuivat Lantmännen Cerealia Oy:n toimittamasta biolämmöstä, Kiertokapula Oy:n kaatopaikkakaasusta, teollisista hukkalämmöistä sekä pelletillä ja lämpöpumpuilla tuotettavasta lämmöstä.

Yhtiön tavoitteena on pudottaa fossiilisten polttoaineiden osuus Hyvinkään lämmöntuotannossa nollaan vuoden 2027 loppuun mennessä. Loppukevästä 2025 Sahanmäen uusi sähkökattila saatiin tuotantokäyttöön 20 MW:n teholla. Samalla valmistui myös uusi 110 kV:n sähköverkkoysteys Sahanmäkeen.

Suuren lämpövaraston rakentaminen aloitettiin loppusyksystä 2025 Kulomäkeen käytöstä poistetulle sorakuopalle. Tässä vesivarastossa on tullaan hyödyntämään lähialueella syntyviä erilaisia teollisia hukkalämpöjä ja sähkökattiloilla tuotettavaa uusiutuvaa lämpöä, joita puretaan kaukolämpöverkkoon keskitalvella vähentäen fossiilisten polttoaineiden käyttöä. Lisäksi yhtiö käynnisti hankkeen uuden sähkökattilan rakentamiseksi. Nämä hankkeet ovat osa yhtiön lämmöntuotantostратегian merkittävää muutosta, josta tehtiin päätökset syksyllä 2025. Lämpövarasto- ja sähkökattilahankkeet valmistuvat tuotantokäyttöön vuoden 2027 loppuun mennessä.

Yhtiön uusiutuvilla energialähteillä itse tuottama lämpö ja hukkalämmöillä tuotetut ostolämmöt on varmennettu alkuperätakuujärjestelmän mukaisesti. Ns. vihreän lämmön kysyntä kasvoi vuonna 2025 merkittävästi.

Kaukolämpövesi on ympäristölle vaaratonta

Kaukolämpöverkon kokonaispituus Hyvinkäällä on noin 170 kilometriä. Vuosittainen verkostohyötysuhde ja keskimääräinen jäähtymä ovat parantuneet entisestään tuotannon optimointijärjestelmän ansiosta. Tuotannon optimointijärjestelmän avulla on pystytty myös alentamaan kaukolämmön menoveden lämpötilaa lämmityskaudella lähes 10 °C astetta, mikä edelleen vähentää kaukolämpöverkoston häviöitä. Kaukolämpöverkoston lisäveden kulutus oli vähäinen vuonna 2025.

Energiatehokkuussopimuksen tavoitteet saavutettu

Hyvinkään Lämpövoima on mukana valtakunnallisessa energiatehokkuussopimuksessa. Vuoden aikana toteutetut energiatehokkuustoimenpiteet raportoitiin sopimuksen mukaisesti. Vuoteen 2025 asetetut tavoitetasot on jo saavutettu hyvissä ajoin etukäteen pitkäjänteisen työn sekä tuotannon-optimointijärjestelmän ansiosta. Kaukolämpöjärjestelmän tehokkuuden parantamista jatketaan aktiivisesti mm. kysyntäjoustoa laajentamalla. Syksyllä 2025 yhtiö liittyi ensimmäisten joukossa uuteen energiatehokkuussopimukseen kaudelle 2026–2035.

**Hyvinkään
Lämpövoima Oy**

6. ILMASTOPÄÄSTÖT

Hyvinkään kaupunginvaltuusto päätti *kokouksessaan 1.2.2016 (§ 6)* Hyvinkään liittymisestä hiili-neutraalisuutta tavoittelevien HINKU-kuntien verkostoon, missä tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuoden 2007 tasosta vuoteen 2030 mennessä. Samalla valtuusto päätti haakea FISU-kuntien (*Finnish Sustainable Communities*) jäsenyyttä, jonne Hyvinkää hyväksyttiin marraskuussa 2017. FISU-kunnat tavoittelevat hiilineutraalisuutta vuoteen 2050 mennessä. Lisää tietoa [HINKU-kunnista löytyy täältä](#) ja [FISU-kunnista täältä](#).

FISU-jäsenyyteen liittyen Hyvinkäälle laadittiin ekologisen kestävyuden tiekartta ja sitä toteuttava ympäristöohjelma, jossa energiantuotanto ja –kulutus on yksi osa-alue. Ympäristöohjelma päivitetiin 2022 kaupunkistrategia Pelikirjan loppukaudelle 2023–2027. Vuosittain kaupunginhallitus vahvistaa Hyvinkään energiategokkuus- ja ilmastotoimenpiteiden vuosikellon.

Hyvinkää on mukana kunnille suunnatussa CO₂- raporttipalvelussa, jossa seurataan kuntien kasvihuonekaasupäästöjä. CO₂- raporttipalvelua ylläpitää Sitowise. CO₂-raportin tarkoituksena on tuottaa vertailukelpoista tietoa kuntien kasvihuonekaasupäästöistä.

Hyvinkään CO₂- vuosiraportissa ovat mukana Hyvinkään alueen päästöt kauko-, sähkö- ja erillislämmityksestä, maalämmöstä, kuluttajien ja teollisuuden sähkönkulutuksesta, tieliikenteestä, maataloudesta ja jätehuollosta. Vuosiraportissa ovat mukana lopulliset päästötiedot vuosilta 2009–2024 sekä ennakkotieto vuodelta 2025.

CO₂-raportissa noudatetaan kulutusperusteista laskentatapaa, jossa kaukolämmön päästöt lasketaan perustuen kunnassa kulutetun energian määrään riippumatta siitä, onko kaukolämpö tuotettu kunnassa vai kunnan ulkopuolella. Täten NG Nordicin (aiemmin Fortum) Riihimäen puolella olevan jätettä hyödyntävän voimalan päästöistä Hyvinkään kaukolämmityksessä käytetty osuus on mukana Hyvinkään päästöissä. Sähkönkulutuksen päästöt lasketaan kunnassa kulutetun sähköenergian määrän mukaan käyttäen valtakunnallista päästökerrointa. Kiinteistöjen erillislämmityksen, tieliikenteen ja maatalouden päästöt perustuvat arvioihin ja kuvaavat kunnassa tapahtuvia päästöjä. Jätteenkäsittelyn päästöt on laskettu syntypaikan mukaan, eli Kiertokapulän päästöistä on Hyvinkään osuus laskettu kunnassa syntyvän jätemäärän perusteella.

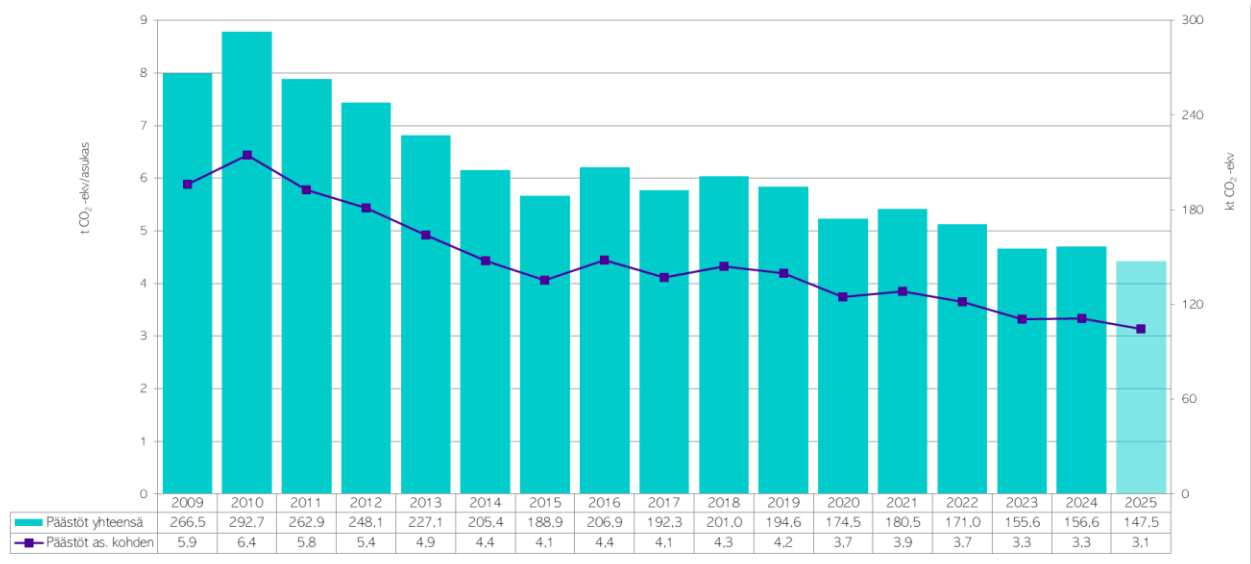
Tähän raporttiin on koottu kuvaajien muodossa tietoa Hyvinkään kasvihuonekaasupäästöistä. [Hyvinkään CO₂- raportti](#) löytyy kokonaisuudessaan kaupungin kotisivujen energia- ja ilmasto-osiosta. Suomen ympäristökeskus (SYKE) pitää myös yllä [kuntien kasvihuonekaasupäästöjen laskentaa](#).

HYVINKÄÄN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT YHTEENSÄ JA HENKEÄ KOHDEN

[Hyvinkään CO2-raportin](#) mukaan Hyvinkään kasvihuonekaasupäästöt olivat vuonna 2024 yhteensä 156,6 kt CO₂-ekv ilman teollisuuden päästöjä. Päästöt kasvoivat 0,6 % edellisvuodesta. Kasvu tapahtui tieliikenteessä. Asukasta kohden laskettuna hyvinkääläisen asukaskohtaiset päästöt olivat 3,3 t CO₂-ekv vuodessa. Vuosien 2009–2024 päästövähennys Hyvinkäällä on ollut 41 %, asukasta kohden laskettuna 44 %.

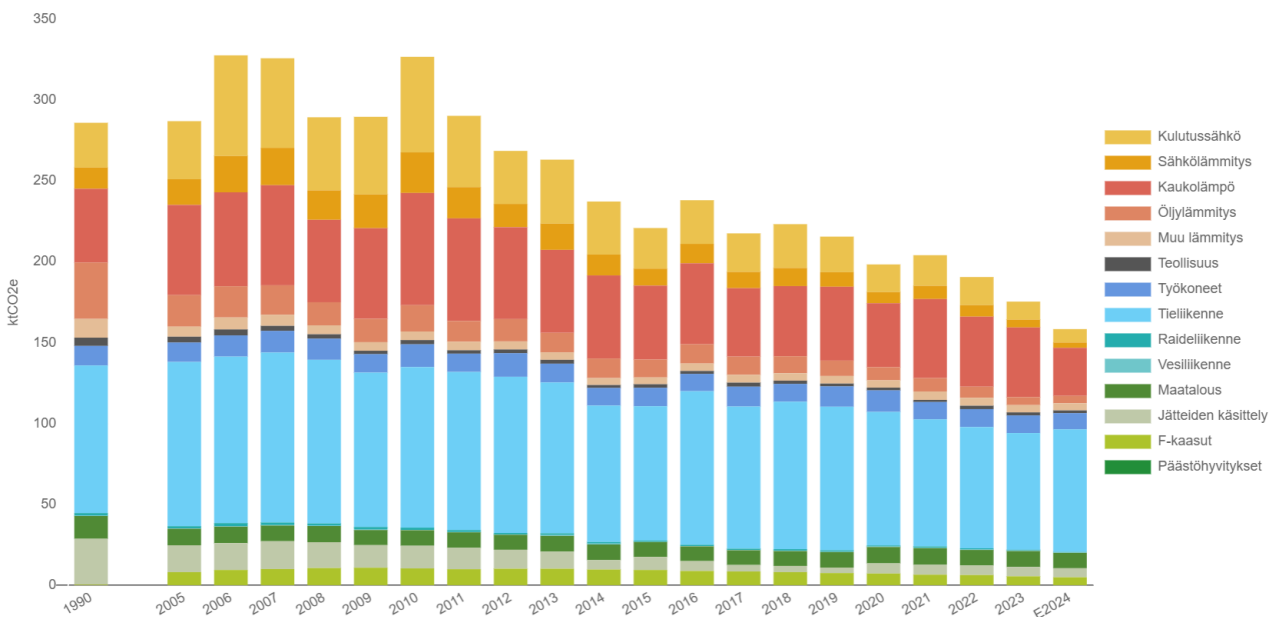
Pidemmän ajan päästövähennemää selittää sähkön valtakunnallisen päästökertoimen pienentyminen. Osin pidemmän ajan päästövähennystä myös selittää laskutavan muutos, jossa vaarallisen jätteen käsittely tulkitaan teollisuuden jätelämmön hyödyntämiseksi, jolloin sen päästöt lasketaan teollisuuden päästöihin kaukolämmön sijasta. Vuoden 2025 ennakkotiedon mukaan päästöt laskisivat vuoden 2024 tasosta.

Hyvinkään kasvihuonekaasujen päästöjen kehitys vuosina 2009–2025 ilman teollisuutta.
*Vuosi 2025 on ennakkotieto. Lähde: CO2-raportti

Suomen ympäristökeskuksen HINKU laskelmat

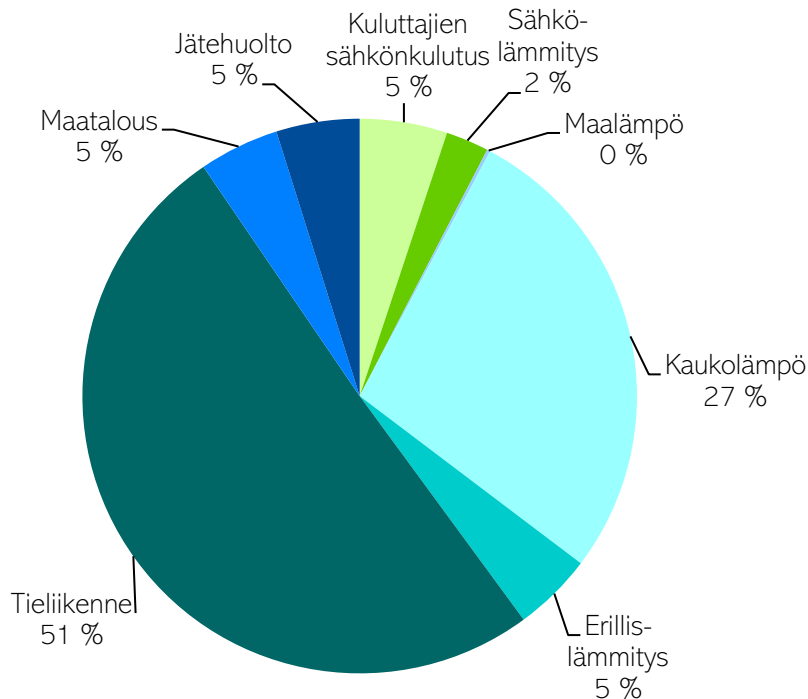
Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) [HINKU-laskennan mukaan](#) Hyvinkään kokonaispäästöt ovat vähentyneet 51 % (158,4 kt CO₂-ekv) ja asukaskohtaiset päästöt 54 % (3,4 t CO₂-ekv) HINKU-tavoitteen vertailuvuodesta 2007 vuoden 2024 ennakkotietoon. Laskentamalli on HINKU-kuntien tavoitteiden seurantaan tarkoitettu oletuslaskentamalli.

Hyvinkään kasvihuonekaasujen päästöjen kehitys vuosina 2005–2024. Vuosi 2024 on ennakkotieto.
Lähde: Suomen ympäristökeskuksen päästötietopalvelu.

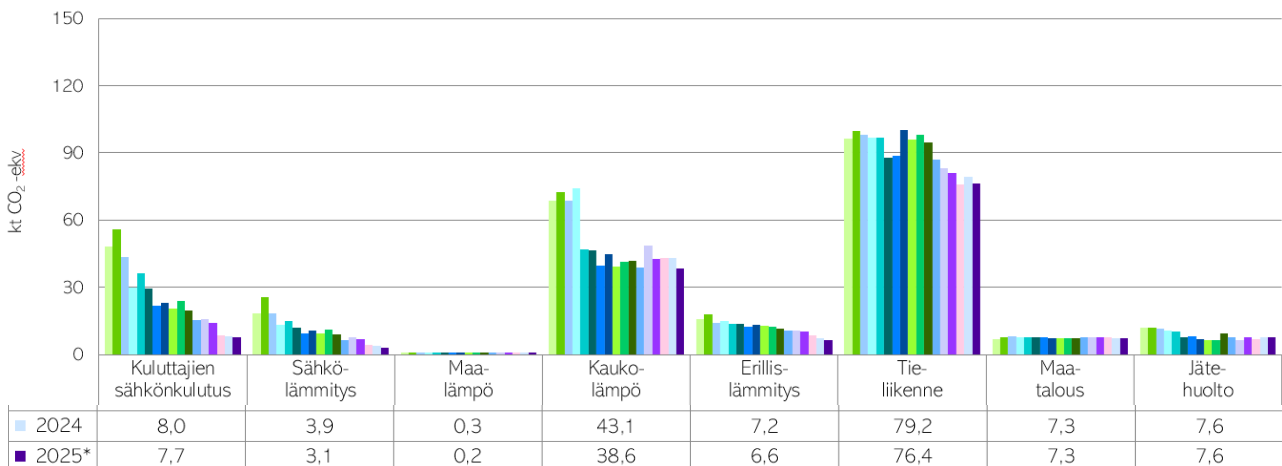
HYVINKÄÄN KASVIHUONEKAASUPÄÄSTÖT SEKTOREITTAIN

Hyvinkään kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain on esitetty oheisissa kaavioissa. Piirakkakuva osoittaa, että suurimmat päästöt tulevat tieliikenteestä ja kaukolämmityksestä.

Hyvinkään kasvihuonekaasupäästöt sektoreittain vuonna 2024 ilman teollisuutta. Lähde: CO2-raportti

Oheisessa kaaviossa on esitetty ilmastopäästöt sektoreittain Hyvinkäällä vuosina 2009–2025 ilman teollisuutta. Suurimmat päästöt tulevat tieliikenteestä ja rakennusten lämmityksestä. Tieliikenteen päästöt ovat laskeneet, vaikka liikennesuorite on noussut. Lämmityksen päästöt seuraavat vuosittaisen lämmitystarpeen muutoksia. Sähkön päästöt ovat laskeneet selvästi, mitä selittää valtakunnallisen päästökertoimen pieneneminen hiilidioksidineutraalin sähköntuotannon kasvun myötä. Kaukolämmön selkeää päästövähennystä 2013 selittää laskentatavan muutos, jossa NG Nordicin (aiemmin Fortum) vaarallisten jätteiden käsittelystä saatava kaukolämpö lasketaan teollisuuden hukkalämmön hyödyntämiseksi.

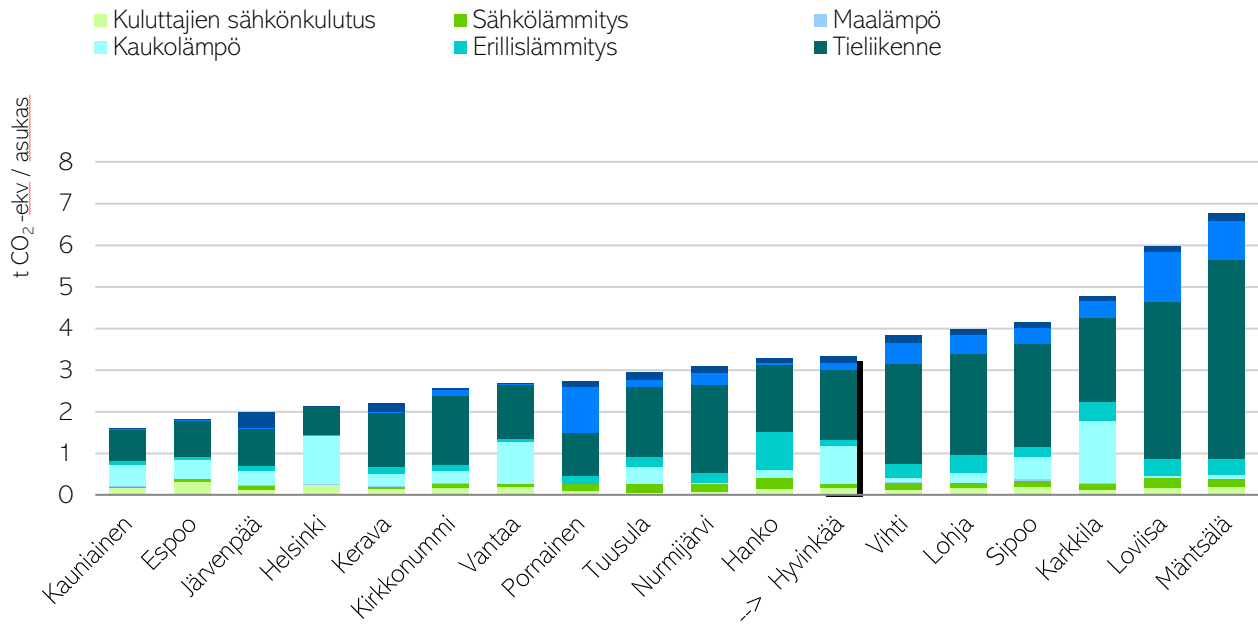

Kuvaajassa Hyvinkään ilmastopäästöt sektoreittain 2009–2025 ilman teollisuutta. Taulukossa on mukana viimeisimmät vuodet 2024 ja ennakkotieto 2025. Lähde: CO2-raportti

HYVINKÄÄN PÄÄSTÖT VERRATTUNA MUIHIN KUNTIIN

Seuraavissa kaavioissa on verrattu keskimääräisen hyvinkääläisen asukasta kohden laskettuja kasvihuonekaasupäästöjä muihin Uudenmaan kuntiin ja kaikkiin CO2-raportin kuntiin. Sanallisesti vertaillaan myös saman kokoluokan kuntien ja HINKU-kuntien päästöjä.

Saman kokoluokan kuntiin verrattuna ovat Hyvinkään päästöt 16. pienimmät 24 kunnan joukossa, edellä on viisi KUUMA kuntaa. HINKU-kuntien vertailussa Hyvinkää on kahdeksastoista 44 kunnan joukossa. Lisää vertailuja löytyy [Hyvinkään CO2-raportista](#).

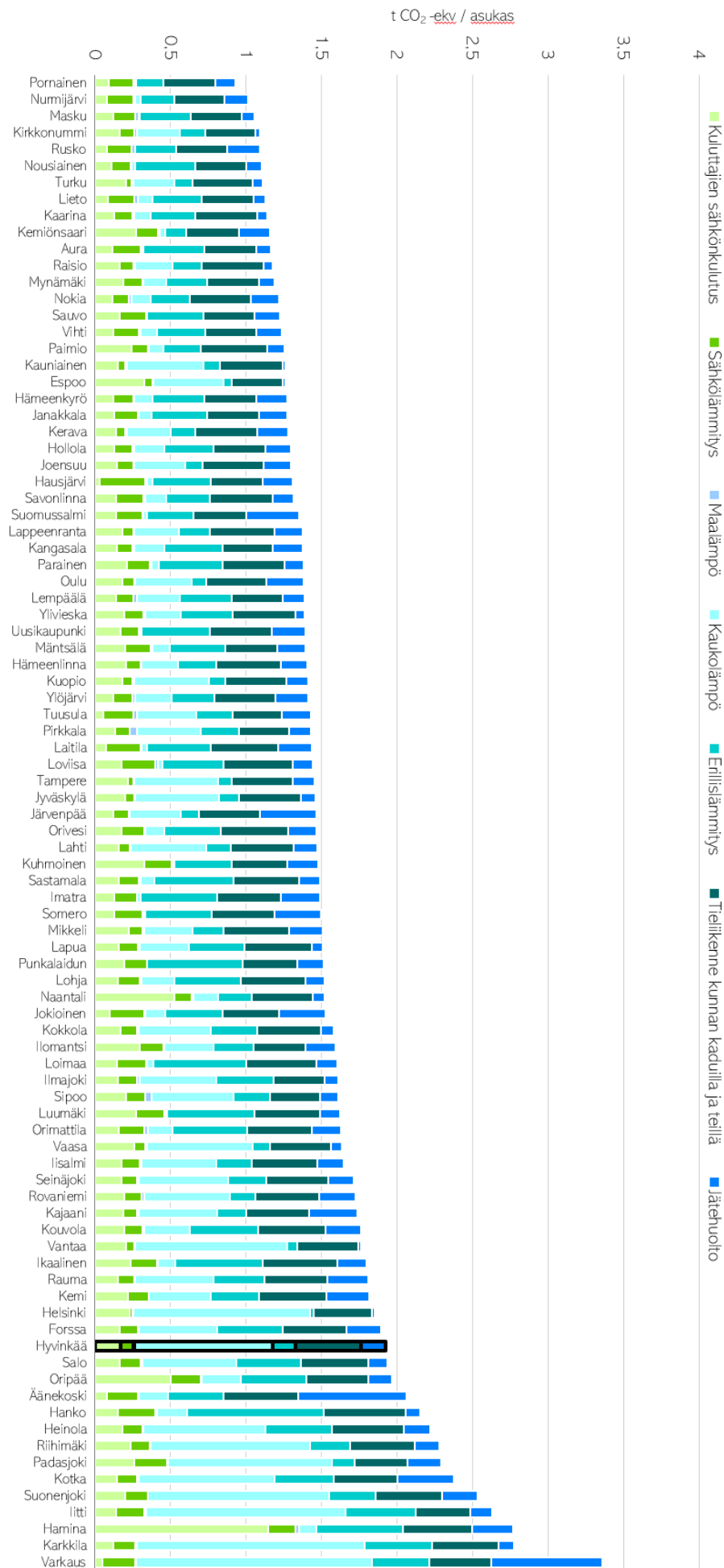

CO2-raportissa mukana olevien Uudenmaan kuntien asukaskohtaiset päästöt (t CO₂-ekv/asukas) vuonna 2024 ilman teollisuutta. Lähde: CO2-raportti

Vertailu kaikkiin CO2-raportin kuntiin

Seuraavan sivun kaaviossa vertailtaessa asukaskohtaisia päästöjä vuonna 2024 kaikkiin CO2-raportin kuntiin sijoittuu Hyvinkää sijalle 77 (vuonna 2023: 71, vuonna 2022: 65; 2021: 45) yhteensä 90 kunnan joukossa, kun päästöistä on poistettu teollisuus, maatalous ja läpiajoliikenne. Mikäli maatalous ja läpiajoliikenne on mukana, on Hyvinkää sijalla 36.

CO₂-raportin kuntien asukaskohtaiset päästöt 2024 ilman teollisuutta, maataloutta ja läpiajoliikennettä.

HYVINKÄÄ